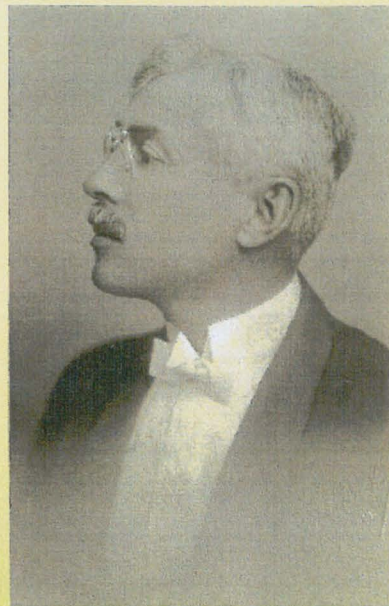

Piatra Craiului

Revistă trimestrială de actualitate, cultură și tradiții

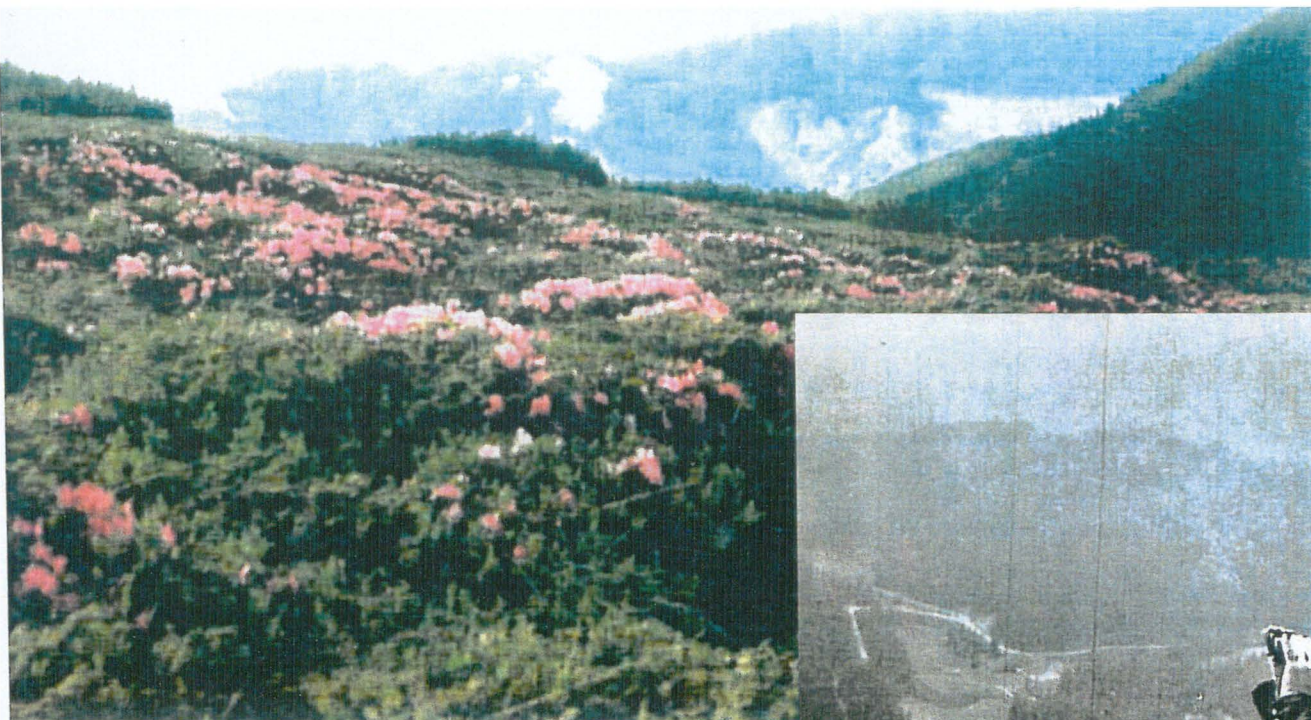
Editată de către Cenaclul "Mihail Lungianu"
Rucăr, Muscel

An 3 / Nr. 9 / 2013

<https://biblioteca-digitala.ro>

RUCĂR ȘI ÎMPREJURIMI...
OAMENI...LOCURI...

EDITORIAL

Înviearea Domnului nostru Iisus Hristos aduce cu sine nădejdea și credința că ceea ce a făcut Dumnezeu cândva într-un cimitir din Ierusalim se va repeta la scară universală. Între hidoșenia morții și noi se interpune ceva – Înviearea Domnului. Prin învierea Sa Domnul Iisus Hristos ne încorporează în nemurire.

Biografia vieții pământești a Domnului Iisus Hristos este singura biografie cunoscută de om care nu se sfârșeste cu moartea și îngroparea, ci cu Înviearea și Înălțarea.

Hristos a înviat prin propria putere. Veniți și vedeți dovezile învierii: mormântul gol, marama și giulgiul din care a ieșit Hristos nevătămat.

Doresc tuturor credincioșilor din Rucărul binecuvântat de Dumnezeu și tuturor credincioșilor cititori, ca Înviearea Domnului nostru Iisus Hristos să vă facă fii credincioși ai Luminii Sale, ca Lumina și căldura Sfințelor Sărbători Pascale să vă încălzească și să vă lumineze sufletele, să vă deschidă inimile spre iubire, credință, iertare, iar fericirea și bucuria Învierii să dăinuiască veșnic în preajma noastră.

***Un Paște fericit alături de cei dragi!
Hristos a Înviat!***

***Preot dr. Arsulescu Ion Sebastian
Parohia Rucărul de Jos***

EMOȚIE DE PRIMĂVARĂ

Primăvara e cam așa. Câte un pic din multe. E ceva din zăpada care nu se îndură să plece, pentru că și domnia iernii, la fel ca orice domnie, se ține cu nădejde de moșile luate în stăpânire. Mai este un pic și din căldura și puterea pământului care se dezgheață și se desmorțește după un somn lung și greu.

Mai vin apoi și gospodarii care suie sania în pod, dau jos plugul și grapa și se uită către zare, să vadă de unde și cum vin păsările ca să socotească vremea

potrivită de lucru la glie. Nici fierarii nu se lasă mai prejos, se apucă și încing forja cu nădejde și vrednicie, și se apucă de lucrat fier nou, ba de topor, ba de plug, ba de coasă, ba de seceră. Și apoi dacă se întâmplă să vie pe nepusă masă vreun gospodar că-i trebuie o cuțâtoaie pentru șită ori o pereche de foarfeci pentru tuns oile, meșterul nu zice că nu face, doar oleacă de răbdare să fie...și un țoi de rachiu pe lângă ea.

Femeile lasă serile de clacă și de vorbă, și se apucă de dereticat prin casă și prin bătătură, căci știu ele mai bine ca oricine, că la vreme nouă trebuie gospodărie curată. Au mare grijă ca nu cumva Sântoaderul sau Ziua Cucului să rămâne necinstite cum se cuvine, că altfel mare năpastă se va abate asupra gospodăriei.

Copii de abia așteaptă să

iasă pe coastă după ghiociei și floarea paștii, iar tinerii înfiorați de Dragobete și Mărțișor, visează și suspină la dragostea din timpul verii.

Bătrânii oftează la dragi aduceri aminte, și se bucură că ceva din viața naturii mai începe să curgă și în ei.

Iar Poetul, lasă pana îndelung ostenită în serile de iarnă, dă părul lung pe spate, ridică ochii gânditori spre cer, și zice cu un pic de fericire: „Primăvara asta totuși..este până la urmă..extrem de originală”..!

Dascăl Theodor ot Rukal

JURNAL DE CĂLĂTORIE INGINER CONSTANTIN AGRICOLA MIU LA LACUL IEZER

Lacul Iezer este o provocare pentru toți împătimitii muntelui. Era prin anul 1973, când am hotărât să vizitez acest lac alpin care reprezenta o curiozitate pentru turiștii din întreaga țară. Astfel, am format un echipaj format din trei persoane de bază: Domnul Dumitrache Nicolae (socrul meu), Petrică (prietenul nostru) și eu. Primii doi erau din Godeni, eu eram un mic bucureștean din ...Pitești!

Ne-am sculat dis-de-dimineață și cu prima mașină am plecat de la Godeni și am ajuns la ieșirea din satul Lerești. De aici am luat-o pe jos către cabana Voina, cale de circa zece kilometri. Am mers voioși pe drumul paralel cu Râul Târgului, grupul mărindu-se, pentru că am întâlnit pe parcurs și alți iezeriști. Am ajuns la cabană exact când grătarele încinse, scoteau cu mândrie primele serii de mititei. Ne-am odihnit, ne-am ospătat, am băut și câte-o bere, după care am luat cap-compas-toți aveam compasul mare-spre Vârful Iezerul Mare.

Petrică, cel care mai fusese de multe ori pe acest traseu, a luat pe proprie răspundere, într-o sacoșă, zece sticle de bere. Nu mai știu exact cât costa pe vremea aceea o sticlă de bere, trei lei sau cinci lei. Veți vedea de ce amintesc de prețul unei sticle de bere! Ajungem la răspântia apelor, acolo unde cele două pâraie Bătrâna și Cuca se unesc, formând Râul Târgului. Primul pârau vine din Munții Iezer, al doilea din Munții Păpușa. Noi o luăm la stânga, către Iezer.

Am folosit mai sus un cuvânt deosebit de frumos și pur românesc- răspântie. Deci nu este vorba de o intersecție, adică două drumuri care se întretaie sub un anume unghi. Să fie vorba de o bifurcație? Bifurcația cum s-o explicăm? Merg pe un drum și ajung la o bifurcație, adică drumul

se desparte în două, că de aceea îi zice cu bi. Dacă s-ar fi despărțit în trei, poate i-ar fi spus trifurcație! Și atunci ce este răspântia? Răspântia de drumuri sau de ape! Să fie vorba de o răscruce? De o întretăiere? De o încrucișare? La ape nu prea merge. Poate că cel mai sugestiv este modul cum îi zice țărânul de pe muscele: furca drumului! Alții îi zic cruce, ceea ce nu pare tocmai corect. Foarte interesant!

Dau răgaz cititorului să răspundă la această enigmă până va sfârși de citit revista de față. Iată că am aplicat un sistem interactiv de cooperare, între cititor și autor! Dacă am greșit, aplic zicerea latinească-mea culpa! Oricum, răspântia franțuzească se cheamă *carrefour*. Parcă acest cuvânt ne spune ceva. Să nu spuneți super-magazin!

Urcăm la Iezer pe plai și vom coborâ pe jepi. Eram o liotă întregă de cunoscători în ale muntelui, care mai de care mai vitează și hotărât să bată ursul, lupul sau altă dihanie carpatină care ar fi rânjit la noi. Urcăm cu avânt primul deal sau bucătică de munte, ajungem pe un platou foarte frumos și odihnitor. De aici vedem un munte mare, drept în fața noastră. Eu îmi zic: *ăla precis că este Iezerul. Dacă tragem tare, într-o oră l-am urcat*. Și am luat-o impetuos să-l cucerim. Parcă în urechi îl auzeam pe Macedonski cu versurile mobilizatoare: *E Meca, e Meca, și-aleargă spre ea!* Trec pe lângă Petrică căruia i se îngreunase sacoșa. Propune să bem câte o sticlă de bere, că el face cinste. Aprob, gândindu-mă că apoi, voi avea unde să pun fragii copti și răspândiți peste tot în jurul nostru. Petrică mai avea opt sticle de bere, suficientă ca să ne ajungă **de o bere blondă și rece, răcită, desigur, în lac**.

După mai mult de o oră, ajungem în vârful imaginat de mine. De fapt, nu era vârf, era tot o poiană. De aici se vedea un

vârf și mai înalt, mai semeț. Petrică mai oferă o sticlă de bere și celui de al treilea membru al echipajului. Face socoteala, numără în sacoșă și declamă ca Cicero în Senat: *Mai am șapte sticle de bere! O sticlă costă 25 de lei*. Se face liniște.

Și urcăm nenică, berea ajunge la 75 de lei sticla. Cu urcatul, ce să mai vorbim, eram *termenați*, vorba unui intelectual din Vedeia, care vedea totul în negru. Chiar ajunsesem să mă îndoiesc de existența lacului. Petrică vânduse două sticle, dar alea cinci ce-i mai rămăseseră, atârnau de gâtul lui, ca pietrele de moară. Și când nu ne mai așteptam, apare lacul. Dar din păcate, apariția aceasta nu ne-a mai produs nici-o bucurie: *"- Petrică, cu cât mai dai berea? "* *"- Cu o sută de lei sticla! "* *"- S-o crezi tu că mai beau bere! Beau apă rece din lac!"*

Petrică a zămbit. M-am apropiat de lac și văzui în el toate resturile menajere aruncate de turiști în ultimii trei ani. Alături, refugiul era într-o stare jalnică, se furase tot ce arde pentru a se face o friptură la grătar la cota de 2500 metri.

Pe loc am hotărât să mă declar **Gușatus Maximum von Iezer**, ca în imperiile romano-germane din Evul Mediu. Așa am ajuns mai târziu rezident al Spitalului Pashon din București. Acest subiect va fi dezbătut la timpul său.

Ne-am așezat pe iarba crudă, printre cutii de conserve și resturi alimentare, am mâncat, ne-am odihnit, mai să ne ia somnul. Când am privit cerul, ne-am dat seama că ardelenii ne-au trimis un mesaj cifrat. Era un nor mare cât toate zilele, negru și mânios, bun pentru Bărgan. Noi trebuia s-o luăm din loc, muntele nu este prietenos întotdeauna, mai ales când trebuie să cobori pe timp de ploaie. Urcasem pe un traseu

ACTUALITATE

de aproape cinci ore. Acum trebuia să coborâm pe un traseu de trei ore, pe jepi. Bineînțeles, că în câteva minute a început ploaia care te bătea în spate și în ceafa. Aveam la noi un aparat de radio pe baterii care începuse să transmită finala la dublu a Cupei Davis la tenis de câmp dintre România și SUA. Când eram aproape de terminat coborârea, eram uzi learcă, Țiriac greșea, Năstase se prostea, am pierdut la ti-break. Am ajuns la cabană ca niște oameni fără speranță, dar victorioși: Petrică mai avea una sau două berici urcate și coborâte de pe lezer.

Peste ani, am fost în Elveția și Franța. De lângă lacul Lemman am văzut vârful Mont Blanc. Un localnic mi-a explicat că ce văd eu, este Mont Blancul americanilor. Aceștia îl pozează ca să-l arate prietenilor, când se întorc acasă. În realitate Mont

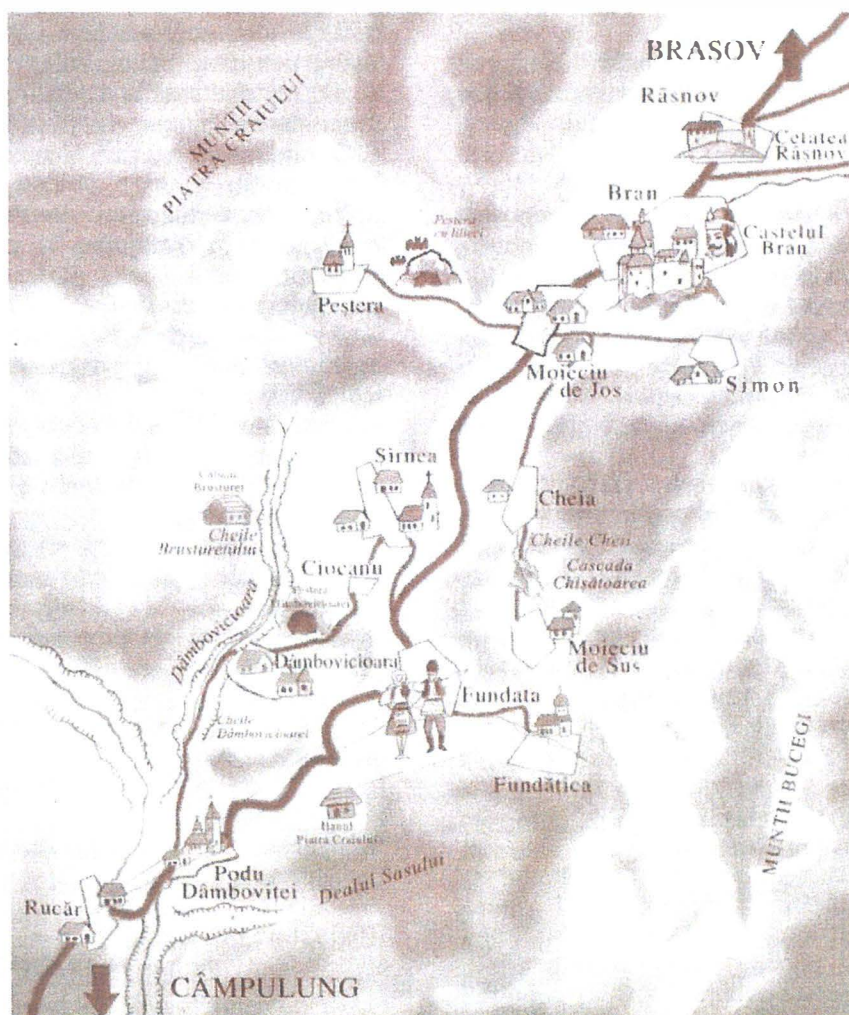

datorită înălțimii se află în nori. E o idee și pentru lezer.

Un singur lucru nu s-a clarificat în expediția de mai sus: ce adâncime are lacul lezer? S-au făcut nenumărate încercări,

șmecheraș de la stână, lacul *le-a dat tuturor la fund!* Au apărut diverse legende despre adâncimea lacului și ar fi păcat să nu amintim măcar una din ele.

Renumitul folclorist, Constantin Rădulescu-Codin a cules această frumoasă poveste, de la ciobanii din zonă. Se zice că un cioban bătrân a fost întrebat dacă știe care este adâncimea lacului. El a răspuns că au mai încercat și alții, înaintea lui, să măsoare adâncimea lezerului, dar n-au reușit s-o determine nici măcar cu aproximație. Astfel, un cioban alban și-a tuns toate oile și din lâna lor a făcut o funie foarte lungă. La un capăt al funiei a legat un burduf plin cu bolovani, după care i-a dat drumul în lac. Dar nu i-a atins fundul. Ciobanul s-a îmbolnăvit și a lăsat cu limbă de moarte pentru fiii săi, ca la primăvară să dubleze funia și să măsoare din nou adâncimea lacului. A venit primăvara. Fiii săi au dus funia la târg la Pitești și au vândut-o. Pentru că nu și-au ascultat tatăl, pe feciori i-a ajuns blestemul tatălui. Feciorul cel mare, a avut o decepție în dragoste, s-a aruncat în lac și s-a înecat. Feciorul cel mic și-a pierdut turma din cauza unui vârtej care i-a aruncat-o în lac, iar el de necaz, și-a luat lumea în cap. De atunci, de frica blestemului, nimeni n-a mai încercat să afle adâncimea Lacului lezer.

Blancul adevărat nu se vede aproape niciodată pentru că

s-au chinuit mulți specialiști să-i dea de fund. Dar, vorba unui

PRIETENUL NOSTRU....MUNTELE!

Semnatarul acestor rânduri locuiește în comuna Rucăr, de peste 40 de ani; este absolvent al Facultății de Silvicultură din anul 1948.

Nu voi intra în lux de amănunte ci, vreau doar să menționez că în majoritatea timpului scurs am lucrat ca inginer la fosta în treprindere Forestieră Rucăr, desfășurând o activitate atât de birou cât și de teren.

Prin specificul activității cât și prin practicarea sportului de vânatoare și pescuit sportiv- am reușit să cunosc îndeaproape flora și fauna reliefului montan din zona Rucăr, inclusiv pe localnici de care m-am sudat sufletește. Aici datinile, obiceiurile, tradiția și dorurile toate rămase de la străbunii acestor locuri precum și realitățile contemporane, se încheagă într-o amplă și sugestivă Monografie menită să vorbească despre continuitate și permanența noastră, a românilor, pe aceste locuri.

De la începutul carierei activând mai mult în mijlocul naturii, al oamenilor, conlucrând cu organele silvice, am căutat să cunosc nu numai lucruri noi ci și istoria și prezentul lor, ceea ce mi-a îmbogățit spiritul și cultura. Să nu uităm că marea frumusețe a munților noștri și bucuria de a umbla pe cărările lor, nu poate căpăta farmec și strălucire, decât prin frumusețea exemplului nostru, ca o dovadă de adevărat patriotism. În rândurile care urmează mă adresez deopotrivă elevilor, studenților, tinerilor, recomandându-le ca în limita timpului disponibil să facă o derogare de la programul TV, calculator etc. și să-și oxigeneze plămânii, să-și fortifice sănătatea prin frecvente evadări în mijlocul naturii, indiferent de anotimp.

În continuare menționez cele mai accesibile obiective de vizitat, și din apropierea Rucărului:

A.

1. Parcul Podișor până la Poiana lui Coleș.
2. Vârful Piscul Crucii prin poteca Pleșcioare.
3. Poteca turistică "Fața Cheii" în cepând din amonte de la Vâltoare până în locul unde traseul devine inaccesibil.
4. Poiana "Fundul lui Neag" și în continuare Vârful Muntelui Piatra Caselor
5. Vârful Pleașa respectiv releul TV
6. Muntele Căpitanul
7. Muntele Fântâneaua
8. Hidrocentrala Râușor-Rucăr

B. 1. Obiective ce necesită deplasare și cu mijloace auto:

9. Barajul Pecineagu
10. Hidrocentrala Clăbucet(Valea lui Ivan)
11. Cabana – turistică "Gentiana" – Valea Dragoslovenilor cu acces la Poalele Pietrei Craiului
12. Cabana Valea lui Ivan cu acces la Piatra Craiului
13. Cheile Mari ale Dâmboviței începând de la Podul Dâmboviței până la Rucăr, cu firul apei, în timpul verii când debitul este mic; acțiunea constituie un spectacol, unic de frumusețe.
14. Peștera Urșilor situată pe Cheia de Sus a Dâmboviței(Plaiul Mare)
15. După data de 20 Mai recomand o ieșire în golurile munților: Boteanu și Draxin pentru a admira covoarele splendide ale Bujorului de munte.
16. Cheile Muntelui Ghimbav de o rară sălbaticie și frumusețe folosind 2 variante:
-Plecând de la vechea Uzină Electrică Rucăr pornind pe Cheia de Jos a Dâmboviței urmând firul apei, folosind debitul mic din timpul verii, până la vărsarea Pârâului Ghimbav în Dâmbovița și în continuare pe Cheile Ghimbavului, pe circa 3 km până în punctul "Poiana Lixândroi"
Durata excursiei este de circa 6-7 ore.

17. Vizitarea Mausoleului "Mateiaș"

Lista obiectivelor de vizitat nu este epuizată.

Recomand în continuare ca înainte de plecarea în excursii, pentru unele din obiectivele enumerate mai sus, să se consulte și Harta turistică expusă prin grija Primăriei Rucăr- în centrul comunei.

Insist deasemenea asupra respectării Regulilor " de fier" ale drumeției montane pe care dacă nu le respecti poți deveni victimă. Voi enumera în continuare doar câteva:

1. Turismul de munte este în compatibil cu consumul de băuturi alcoolice.
2. Pe munte se pleacă numai cu echipament corespunzător.
3. Este total contra-indicat să te Avânți pe trasee necunoscute.
4. Să nu călătorești niciodată pe munte de unul singur.
5. Pe munte nu se țipă și nu se face zgomot.
6. Nu mișcați bolovanii, pietrele mari care prin rostogolire vă pot accidenta sau pot produce accidente celor din aval.
7. Suprema deviză a iubitorilor de munte este: "Toți pentru unul și unul pentru toți"

Fiecare excursionist trebuie să aibă în rucsac în afară de hrană, articole de strictă necesitate și o micro-trusă sanitară.

Turistul de munte e bine să știe să acorde la nevoie, primul ajutor medical.

În viitorul articol voi trata despre ultimele 13 legi de "fier" ale muntelui.

Anexez la prezenta 4 fotografii din drumețiile mele.

La vârsta de 90 ani, vă pot sta încă la dispoziție!

În încheiere vă doresc: Sănătate, Credință și Speranță.

RUCAR-8 MARTIE 2013

Inginer N. OLENIC.

ACUARELĂ DE RUCĂR

PERSONALITĂȚI RUCĂRENE MEDICUL PRIMAR DR. ROȘCA REMUS CORIOLAN

La data de 29 decembrie 1913, în satul Trăzneu, Județul Sălaj, apare pe lume al doilea copil, din cei patru, ai familiei Aurelia și Remus Roșca. Este vorba de viitorul medic chirurg Roșca Remus Coriolan care s-a născut în zodia capricornului. El provine dintr-o familie respectabilă, o familie distinsă de intelectuali. Tatăl său era preot ortodox, mama era dascăl la școala din sat. Viitorul medic mai avea un frate, pe Puiu și două surori, pe Lelea și Bobo.

Copilăria și-a petrecut-o în satul său natal, sat încărcat de istorie, alături de frați și părinți. În anul 1920 începe școala în sat și se dovedește a fi un elev silitor, foarte bun la învățătură și la purtare.

După o perioadă, familia Roșca se mută în localitatea Zalău, județul Sălaj. Elevul Roșca termină școala primară și urmează liceul din localitate unde obține note foarte bune la învățătură. Își finalizează studiile liceale în orașul Carei din județul Satu Mare, cu calificative maxime. Urmează Facultatea de Medicină de la Cluj pe care o termină printre premianți, lucru ce aduce bucurie părinților săi.

Doctorul Roșca urmează o perioadă de pregătire de 3 ani în domeniul chirurgiei, specialitatea aleasă de el.

Face armata și începe al doilea război mondial. Își face datoria față de țară și pleacă pe front ca medic chirurg. Participă în teatrele de operațiuni militare pe teritoriul mai multor state. A tratat sute și sute de oameni bolnavi și răniți de pe front, cu dragoste, pasiune și cu profesionalismul care îl caracteriza, punând în practică ceea ce a învățat și a acumulat în facultate, la specializare și în practica de zi cu zi.

După terminarea războiului se întoarce la viața civilă. Își începe activitatea la spitalul din Câmpulung Muscel. Aici practică chirurgia în folosul pacienților,

alături de colegii săi, doctorii: Georgescu, Manu, Fălcoianu, Niculescu, Băcanu și alții. În perioada aceea, la Câmpulung funcționa o școală de asistente medicale, unde predă și Doctorul Roșca. Aici o cunoaște pe domnișoara Tili Vasilichia, care urma cursurile sanitare. Ea era de origine aromână, venită din Cadrilater. Se căsătoresc civil și religios, întemeind o familie unită și serioasă. Nu au avut copii, dar au iubit copiii și din acest motiv au apropiat pe lângă familia lor pe nepotul Dănuț, de care au avut grijă ca de propriul copil.

La finele anului 1950, începutul anului 1951, familia Dr. Roșca se transferă de la Câmpulung la Spitalul Rural Rucăr. Doctorul Roșca va lucra pe post de medic primar chirurg iar soția sa ca asistentă șefă.

Datorită competenței și profesionalismului de care a dat dovadă, Doctorul Roșca este numit în scurt timp de la venirea lui la Rucăr, ca Director al Spitalului din localitate. O perioadă de timp locuiește la spital. Pe parcurs, își construiește o casă deosebit de frumoasă chiar în centrul Comunei Rucăr. Nu este o casă opulentă, mai degrabă este o casă obișnuită, dar este dotată cu tot strictul necesar.

Soții Roșca au apreciat întotdeauna obiectele de valoare, lucrurile fine și rafinate, precum tablourile de artă, obiectele de argint și de cristal, de aceea le-au achiziționat și au decorat interiorul casei lor.

Casa Doctorului Roșca era plină de cărți, foarte multe din ele fiind cărți de medicină, în special de chirurgie. În același timp în biblioteca doctorului se găseau și cărți de literatură, proză și poezie, ziare, reviste, diverse publicații. De aici reiese că doctorul studia asiduu tot ce era nou în meseria de medic chirurg, se pune la punct cu teoria și practica medicală. Chiar dacă astăzi casa a fost vândută, biblioteca există și azi. Este

înșesată de cărți și diverse publicații, toate amintind de familia Roșca.

Doctorul Roșca a fost aproape 40 de ani Directorul Spitalului din Rucăr, după care a ieșit la pensie. Mai întâi de toate, doctorul a fost un lider autoritar, atitudinea sa impunea respect și disciplină din partea personalului din subordine. A fost un excelent manager și un organizator de excepție. În jurul său a stat tot timpul soția sa, o femeie puternică, care l-a ajutat enorm în activitatea sa medicală și administrativă.

Doctorul Roșca a lucrat cu mai mulți medici, printre care au fost: Ulieru, Leonte, Roman, Voicu, etc. Cel mai bine a lucrat cu Doctorul Predescu Rion Liviu, medic primar internist, cu care a făcut o echipă excelentă, acesta fiindu-i mâna dreaptă la intervențiile dificile, în interesul medicinei și al pacienților. După anul 1952, spitalul din Rucăr devine spital unificat, ocazie cu care își mărește spațiul și numărul de paturi.

Totodată, se înființează noi secții care se dotează cu aparatură modernă și instrumentar medical și medicamente. Secțiile spitalului vor fi următoarele: CHIRURGIE, INTERNE, PEDIATRIE, MATERNITATE. Aceste secții

ACUARELĂ DE RUCĂR

dispuneau de 60 de paturi. Spitalul era dotat cu: aparat de raze tip Rongen, bloc de operații, autoutilitară pentru urgențe, farmacie, laborator de analize, magazie de alimente, morgă, spălătorie.

La un moment dat, spitalul era deservit cu competență de 7 medici și un personal sanitar-asistente bine pregătite profesional. Exemple: cu Aldea Elena, Urdea Jeni, Solovăstru Elena, Pătran Elena, Durunian Dorina, Pantea Cornelia, Fintoiu Elena, Crăciun Lili, Pintinică V, Durdan D, Oprea D. Un ajutor prețios a avut Doctorul Roșca din partea personalului tehnic –administrativ și auxiliar din spital, care asigura pacienților condiții impecabile de ordine, igienă, curățenie, mâncare, etc. (ex. Oprea Ștefan-contabil șef, Urdea Paul-administrator, Pătran Nicolae-magazioner, Constantinescu Elena-bucătăreasă, etc)

Datorită condițiilor optime create și a ajutorului primit de Doctorul Roșca de la organele locale și regionale (județene) s-a făcut tot ce a fost posibil pentru asigurarea stării de sănătate a rucărenilor și a locuitorilor din împrejurimi. Pe lângă faptul că era un bun profesionist și chirurg, amintim că era și un bun diagnostician. Astfel, ajutat de personalul medical, a efectuat operații de: hernie, apendicită, varice, amputații, ulcer, colecist, ortopedie, mică chirurgie (plăgi, arsuri, mușcături, etc). Cazurile grave și foarte grave se trimiteau mai departe, după o prealabilă pregătire. Se mai executau cezariene și chiuretaje.

Încă de la venirea sa în Rucăr, s-a implicat activ în activitatea cultural-artistică a comunității rucărene, fiind un animator și un participant activ în acest domeniu. A activat în formația corală din Rucăr, fiind un bun bas, a mobilizat și personalul din spital la cor, la toate activitățile artistice și culturale ce se desfășurau pe plan local, județean și național. Doctorul a participat cu corul la Festivalul Mondial al Tineretului de la

București-aprilie 1953, unde corul rucărean a avut un succes răsunător. Coriștii au fost cazați la Hotel Ambasador din București. Aici, de bucurie și fericire, doctorii Roșca, Predescu și Roman, alături de ceilalți coriști, au chefuit și dansat toată noaptea datorită faptului că au obținut premiul II la nivel mondial.

În cadrul Căminului Cultural Rucăr funcționa o Universitate Populară, una din secții fiind de cunoștințe medicale, unde doctorii de la spital își aduceau o contribuție deosebită, dar hotărâtoare erau cursurile predate de Doctorul Roșca.

În data de 24.01.1971, la inițiativa organelor locale comunale, a luat ființă Societatea Culturală „Ion Barbu”, în cadrul Căminului Cultural din Rucăr, având ca principal scop animarea vieții spirituale a comunității rucărene. Primul ei președinte a fost ales Doctorul Roșca.

Menționăm că a fost prima societate din țară, iar în zilele de 22-23 mai 1971, a organizat prima întâlnire cu fiii satului. Președintele a avut un rol hotărâtor și a avut un succes răsunător. La această mare sărbătoare cu fiii satului, în afară de marile personalități, ia cuvântul și Doctorul Roșca în calitate de președinte, subliniind scopul și rolul, precum și programul de activitate a societății.

La această manifestare a participat și a luat cuvântul Primarul din Domnești-Argeș. Doctorul Roșca a fost nelipsit din viața social-culturală a comunei. Astfel, a fost ales deputat în consiliul popular comunal și membru în comitetul executiv. În cei 40 de ani de activitate în Rucăr, Doctorul Roșca a avut mulți prieteni. Amintim pe Olteanu I.- notar, Radu Gh.- diriginte poștă, Falcă I.- președinte întovărire, Miloș Gh - primar, Vorovenci Gh.- secretar al primăriei, Coleșică Luca - secretar primărie, Terceanu I - director cămin cultural, Urdea I - director școală, Bârloiu I, Nicolescu N, Avram I - președinte

sindicat, Cosma Stelian, toți decedați astăzi. Din cei de azi amintim pe domnii Bălănică I - contabil, Vorovenci I - învățător, Dulamă I - președinte cooperativă, Olemic N.

În anul 1985, la vârsta de 72 de ani, este pensionat, dar și după pensionare mai merge o perioadă la spital, acordând asistență medicală pacienților.

28.06.1991. - O zi neagră pentru familie și pentru cei care l-au cunoscut și prețuit și stimat pe Doctorul Roșca, care părăsește această lume, trecând la cele veșnice. Este înmormântat în cimitirul Rucăr-Joseni.

Rămâne o soție îndurerată, rude și prieteni, cu regretul că au pierdut un OM și un MEDIC deosebit, o personalitate de valoare care a părăsit această viață la vârsta de 78 de ani. Pentru a-i cinsti memoria, Consiliul Local Rucăr hotărăște ca strada pe care a locuit doctorul, să se numească „ROȘCA REMUS”.

Doamna Roșca Vasilichia, născută la 14.11.1921, iese la pensie după pensionarea soțului. După pierderea soțului, locuiește o perioadă la Rucăr. Vinde apoi casa și se internează la un azil în Ardeal. Apoi, încheie și dumneai socotelile cu viața, fiind chemată de soțul său, decedând la 19.11.2008, la vârsta de 78 de ani. Este înmormântată la Rucăr alături de soțul său.

Rămânem cu amintirile frumoase că printre rucăreni a trăit, a muncit și a murit un mare OM.

A consemnat

STOIAN CORNEL

Surse:

Monografia sociologică 1972-Rucăr.

Prof. universitar Pârnuță Gh.

Informații culese:

Familia Elena Aldea

Fam. Urdea Jeni

Dr. Aldea Ramona

Fam. Țâncu Paul

Fam. ing. Olenic N

Fam. Bălănică Nelu

Fam. Nistor Nelu

Fam. Oprea Ștefan

Fam. Predescu (Chiper)

ACUARELĂ DE RUCĂR

LA CEAS ANIVERSAR VETERANUL NICA MOISE A ÎMPLINIT 90 ANI

Stăm la taifas cu dl. Moise Popa-Nica, așa cum îl știu toți rucărenii și nu numai.

La vârsta de 16 ani a fost recrutat pentru școala premilitară în Regimentul 30 din Rucăr, unde, comandant de subcentru era dl. învățător Șerboiu. Când dl. inv.a plecat pe front comanda subcentrului a fost preluată de către sublocotenentul în rezervă Vorovenci Nicolae (tatăl actualului profesor activ Niki Vorovenci), care la rândul său, revenise, rănit de pe front.

După o perioadă de câteva luni petrecute ca și cursant, datorită istețimei sale, dl. Moise Nica a fost propus ca instructor al centrului de premilitară unde a activat până în momentul când a decis să se înroleze în armată având vârsta de 18 ani.

A cerut –ca voluntar-să fie înrolat la artileria grea, dar în cele din urmă a fost repartizat la tancuri, la Regimentul 2 Care de Luptă.

S-a prezentat la unitatea respectivă, într-o pădure lângă București, mai sus de Chitila. Acea pădure se numea luda, unde a început pregătirea ca și comandant de tanc. Această unitate de pregătire era nemțească (aliații noștri pe atunci), iar nemții monitorizau toți români aflați în pregătire. Cei mai, „răsăriți” dintre ostașii români erau specializați de către aceștia. Așa a fost remarcat și dl. Nica, iar apoi a fost trimis în Germania. Nu a fost nimeni anunțat; au fost urcați într-un tren vre-o 60 de oameni și s-au trezit în Hamburg. Aici au fost școlarizați (instruiți) ca mecanici conducători de tanc timp de 2-3 luni de zile. Rigorile școlii germane nu au putut fi suportate de către ceilalți români care au fost trimiși în țară, iar Moise Nica a fost singurul care a rămas pentru a termina perioada impusă de pregătire.

La întoarcerea în țară a fost trimis pe front la Iași, unde se afla fostul său Regiment 2 Care

de luptă. Comandant al unui tanc românesc timp de 2 săptămâni a luptat contra rușilor ca aliați ai nemților.

„La data de 23 August 1944 când s-a încheiat armistițiu cu rușii, au trecut alături de aceștia împotriva nemților. Majestatea sa Regele Mihai, ordonase ca împreună cu armata rusească să oprim toate fărâdelegile pe care le săvârșeau nemții și să-i izgonim din țară.”

Recunoscându-l ca și un foarte bun militar, pentru a nu fi luat în lagăr, rușii l-au luat în armata lor. I s-a încredințat un tanc rusesc, iar împreună cu acest echipaj au luptat în Polonia venind cu frontul până în Germania.

„Tot timpul a existat un Dumnezeu cu mine” ne-a mărturisit nenea Moșica Popa-Nica. În Cehoslovacia a trecut pe lângă moarte. Tot timpul trăiau clipele ca fiind cele din urmă dar în momentul când un proiectil a lovit tancul, acesta a luat foc. Turela a explodat tot echipajul a fost nimicit, inclusiv telegrafistul. Nu a reușit să salveze nici un camarad, el salvându-se, „puterea lui Dumnezeu”, prin locașul de evacuare de sub tanc.

A luptat cu frontul în divizia 169 însă chiar și prin Austria încă un an până în 9 mai

1945. Se făceau raiduri de recunoaștere cu lanterne și oglinzi telescopice, iar cu tancul treceai peste grămezi de morți ca peste mușuroaiele din Plaiul lui Maldăr ne destăinuie interlocutorul nostru.

În Austria a reușit să salveze de la moarte o femeie, cadrul medical ce avea grad de ofițer. Radiotelegrafistul a vrut să o abandoneze dar rucăreanul nostru a ținut morțiș să o salveze. Avea să constate că aceasta era sora unui general rus, era doctor chirurg și comandant al spitalului 303 rusesc. Bunicul acesteia era din Basarabia, fost profesor universitar în Crimeea. A urcat-o în tanc a dus-o la primul post de ajutor, unde medicii l-au rugat să o transporte acum în spital. În timpul traseului aceasta și-a revenit și a ordonat să mi se ia datele biografice. După o lună de zile a fost găsit de către acesta care împreună cu fratele general l-a luat la comandament.

Comandantul sergentului Moise Nica era un locotenent cunosător a 7 limbi străine care a rămas foarte surprins de această vizită și apropierea de generalul și d-na capitan ruși. La comandament într-un cadru festiv dl. Nica a fost decorat cu gradul de locotenent din ordinul lui Stalin.

ACUARELĂ DE RUCĂR

„Ofeream o imagine puțin caraghioasă fiind îmbrăcat cu uniformă de ofițer rus, dar șapca din uniformă românească, refuzând cascheta rusă.”

S-a înapoiat la unitatea sa, dar după scurt timp a fost luat cu forța și dus la un spital rusesc unde se ocupa cu aprovizionarea acestuia. Acolo s-a întâlnit iarăși cu femeia pe care o salvase, au devenit prieteni foarte buni și au conviețuit împreună chiar și cu acordul părinților ei.

Înainte cu o săptămână de a se termina frontul, din acel spital trebuia să plece în misiune.

Ca întotdeauna, Dumnezeu a fost iarăși cu el, comandantul hotărând în ultima clipă să rămână în spital. Acel tanc care era în misiune, a fost atacat, iar comandantul cu alți 2 militari au fost uciși, scăpând doar 3 militari.

Comandantul ucis în misiune era din localitatea Runcu, județul Gorj, iar domnul Moise Nica cu ajutorul prieteniei sale rusoaică a reușit să-l aducă în țară fiind înmormântat la cimitirul Ghencea.

Cu acel „spital mobil” care era improvizat într-un tren trebuia să se întoarcă la unitate, dar în Timișoara vrând să aplaneze un conflict iscat între

soldatii ruși și cei români, a pierdut trenul. S-a deplasat la comandantul rusesc din București unde a primit bani și haine de schimb.

Așteptând „spitalul” pe Calea Victoriei s-a revăzut cu prietena lui după care și-a continuat misiunea până la Iași-Ungheni unde trebuia schimbat pentru trenul de Odesa.

Chiar dacă a avut propunerea și avea tot sprijinul pentru a deveni general în armata

aprobe cererea de lăsare la vatră (desconectare), pentru a putea să se întoarcă acasă să-și vadă de gospodărie, neavând părinți. Generalii luați prin surprindere de această apropiere și de această cerere nu voiau să-i dea drumul, dar au primit ordin ca în timp de o lună să inițieze pe altcineva în locul acestuia.

Au trecut câteva luni și nu s-a întâmplat nimic așa că „și-a luat inima în dinți” și a mers personal la București pentru a-i raporta domnului Bodnăraș. S-a întors de acolo cu un ordin scris iar în două săptămâni a fost organizat concurs pentru acest post iar Moise Nica a fost lăsat la vatră.

După 2 ani de zile în Rucăr a fost primit un ordin de concentrare pe numele Nica Moise. Toți localnicii-ca și acum-îl cunoșteau sub numele de Moise Popa-Nica. A fost identificat în cele din urmă fiind aceeași persoană care era șef de stână în Dealul Sasului. Stâna era a vechii organizații „Întovărire” iar prioritatea acesteia impusă de regimul comunist erau dările către stat, care constau în animale sau produse animaliere.

Cu acest ordin de concentrare s-a prezentat la comandantul centrului de recrutare dl. maior Vălimăreanu care împreună cu dl. Martin de la inspectoratul județean au anulat acest ordin pe motiv că dl. Moise Nica era un fermier fruntaș care se achita onorabil de toate dările. Rucăreanul-sergent din armata română, rucăreanul-locotenent din armata rusă, toată viața-fermierul fruntaș al zonei ne-a povestit toate acestea după petrecerea din 20 februarie 2013 când împreună cu familia, neamurile și toți prietenii au serbat cei 90 ani de viață.

Revista Piatra Craiului îi spune un sincer „La cât mai mulți ani !”.
Costel Moiceanu

LUMINITA CEAUȘESCU

TIMPUL MĂ FURA...

Stau în genunchi
Pe pleoapele tale
Și gândul tău e gândul meu.
Am luat forma mâinilor tale,
Am culoarea ochilor tăi
Și mă cufund în umbra ta

Ca -n cer
Un vis în plină zi.
Mă faci să râd
Să plâng,
Să râd
Și să vorbesc când n-am ce
spune...
Ceas după ceas,
Pe clipe,
Timpul mă fura din lume...

ÎN VREME DE LINIȘTEA RECE

În vreme ce liniștea rece
îmi împietrește tăcerea,
cu ochii plecați spre pământ
văd umbra ce cade-ntr-o noapte...
Când ploaia smulge
măhnite arpegii
din corzile inimii noastre
atunci,
ridicându-mi pleoapele pline de
lacrimi
te-am privit mai bine, durere
și,
smulsă tăcerii,
în întunericul moale
mâna spre tine întind.

EMOȚIE

Salcâmi încep să-si scuture
florile.
Petalele cad, ascultând foșnetul
frunzelor.
Și iarba tremură, spunându-și
durerea.
Pe sub bărbia cerului trece vântul
și anii mei,
risipiți ca aceste flori.
Simt cum dansează vântul cu
gândurile mele
pe o melodie împărtășită,
cântată de salcâmi.
În cămașa inimii atârna
emoția primei îmbrățișări.

PE TINE TE VĂD

Pe tine te văd
când
sunt cuprinsă
de frica întunericului.
Privirea mea oarbă
te cheamă.
Te aud
când
în mine
nimic nu mai sună.
Mă cheamă
doar
ecoul trecutelor
vremi.

SINGURI MEREU...

Fii pentru mine cer. Eu vara ta.
A ta oglindă, foc și rouă.
Fii pentru mine munte. Eu voi fi
câmpie.
Caldă, însetată ,
așteptând furtuni și ploi
și câmp brădat cu mac și
iasomie.

Fii pentru mine flacăra iar eu
rubinul.
Tu - noapte, eu al zilei început.
A vieții tale, tânără lumină.
Tu - calmul meu, eu desfătarea
ta.
Ca două umbre contopind un
drum.

Mereu schimbat , dar altul
niciodată,
Tu care ai - lumina, roua foc și
ploi
Câmpie, flacăra, oglindă,
Pe acel rubin tu numele -mi
înscris:
Singuri mereu și totuși
împreună...

CEEA CE MI DARUI CU MÂINILE TALE

Ceea ce-mi dăruie cu mâinile tale
primesc
Nimic mai mult nu vreau
Dacă îmi vei da o floare rădăcită
Una
În inima o voi păstra pe totdeauna

Iar dacă spini cu ea-mi vei da
Voi sângera și voi răbda.

AMURGUL

Amurgul,
prin deschizătura
draperiilor lăsate
așterne întunericul

peste lacrima gândului.
Liniștea-și golește pașii
zugerând nestingherită
tristețea,
lăsând mii de glasuri
să-mi mistuie sufletul.
Mă învâluie furtuna
întunecatei mele priviri
și
toată mă frâng.

DE-AȘ FI

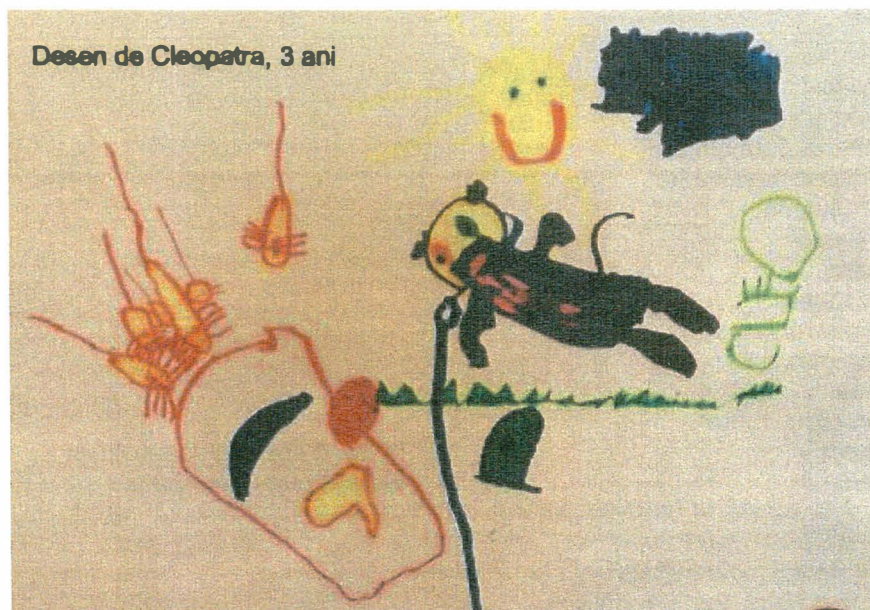
De-aș fi o stea, aș vrea să-ți dau
lumina
de-aș fi un trandafir, aș înflori. De
aș fi o șoaptă
în suflet ți-aș pătrunde...
Să mă strecor aș vrea,
un vis de as fi
în somnul tău.
Să ridic la lumină
adancul din tine.
Ceea ce nu văzusem
să văd...

PĂTUȚUL CLEOPATREI

MARICICA ȘI CEI ȘAPTE ȘORICEI

ADELINA M. VOROVENCI

Desen de Cleopatra, 3 ani

Maricica este vecina Cleopatrei. Casa ei este așezată chiar în fața casei fetei, peste o apă repede și rece în care vara copiii se scaldă veseli. Ea este o femeie înăltuță, simpatică și prietenoasă.

Are acasă tot felul de păsări și animale pe care le îngrijește și le iubește: văcuțe bălțate cu ugerele pline cu lapte și miere, găinuși ce fac numai ouă de ciocolată cu gălbenuș de nucă, curcani și curci cu puii de aur și de argint, purci din fondant

roz - bombon ce dansează și cântă cât e ziua de lungă(pianul este instrumental lor preferat).

Dar Cleopatrei îi plac cel mai mult șoriceii din podul casei. Sunt șapte șoriceii năzdrăvani și bucălați ce au ajuns la Maricica într-o iarnă când fulgii de zăpadă se dădeau cu săniuța... Au venit în blănița călduroasă a unui cățel pe nume Puchi. Șoriceii au fost trimiși, ca dar lui Andreiutu- nepotul Maricicăi, de către zânele Pământului. De cum au ajuns Andreiutu a și chemat-o pe Cleopatra să-l vadă...

Așa că, în curând, șoriceii au ajuns să fie cei mai răsfățați din casă. Maricica le dă numai mâncare aleasă gătită pe nouăzeci și nouă de cercuri de foc, le pregătește culcuș cald și curat în fiecare zi iar seara le citește povești... Șoriceii au însă un mare secret... iubesc dulceața de trandafiri iar bucătăria Maricicăi miroase în fiecare zi numai a dulceață!

PROZĂ UMORISTICĂ

Domnul I este o persoană care are în cartea de identitate 6-7 decenii, în cartea de muncă 6-7 locuri unde a lucrat iar, în cartea nescrisă a vieții, are mai mult de 6-7 situații când, datorită personalității sale de om foarte cult-cultivat și cu seriozitatea-i caracteristică, a rezolvat probleme la nivele foarte înalte.

Mulți îl întreabă de liceu, dar el nu le răspunde de provocări, cu toate că și-a căutat propriul liceu prin băncile școlii de la țară, dar n-a insistat pentru că oricum are diplomă de diplomat, inginer diplomat, obținută la o facultate muncitorească. Deviza lui este: "Nici nu știți cât sunt eu de serios!"

Au pierdut unii averi, neveste, trenul; alții au dispărut cu totul, ca premierul Holt al Australiei în anii '70. Ce-ți mai trebuie liceu, cultură generală?

Toate pot fi suplinite de curaj, tupeu, atac jignitor instantaneu de jos în sus, indiferent la hohotele de râs sau coatele pe care și le dau cei din partea adversă. Domnul I scrie frumos, adică caligrafic, neortografic și negramatical, de multe ori pisicește, dar scrie fără teamă peste tot, la toți șefii, pe orizontala, pe verticală, în dungă, nu iartă pe nimeni. Caută motive de provocare și devine imbatabil în momentul când se lansează în rezolvarea problemei, asemănător cu plonjonul balenei în Marea Ligurică! Foarte sociabil, băiat bun (bun cu cei ce-au fost mari la vremea lor, dar pe care apoi, când li s-a dus vremea, Domnul I îi cataloghează ca fiind niște nenorociți, bandiți, hoți, iar cei din zilele noastre sunt comuniști, adventiști, etc.) Toți

cei care au ajuns să ocupe niște funcții, cu mici excepții, nu sunt buni de nimic. Domnul I atacă după cum îi zboară vorbele pe la ureche, prinde din zbor diverse informații, după care lansează cu viteză de mitralieră acuzații felurite și inventate cu imaginație de scriitor SF. Dacă i se întorc obrăznicile, pe el nu-l deranjează, pentru că așa este el! Nu se simte jignit, pentru că satisfacția lui este atacul. Apărarea nu contează. Suportă orice cuvânt înjositor.

Domnul I muncește cel mai mult, toți ceilalți sunt niște figuranți care se hrănesc din roadele activității sale. Apucă un amănunt, pe care îl întoarce pe toate fețele, apoi demonstrează tuturor cât este de profund insistând, fără jenă, în susținerea unor lucruri lipsite de relevanță. Așa e

el! Nu-l impresionează faptul că toată lumea îl înjură, că toți fug de el. Din contră, consideră că toți sunt niște oameni care nu știu să aprecieze adevărata valoare. El este singurul care reprezintă societatea civilă. El este singurul care gândește, el nu greșește niciodată, el are întotdeauna dreptate, nu-i este frică de nimeni, tot ce face este bine, este conștient că este cel mai deștept, serios și cinstit! Miroase a dreptate și, pe unde trece, lasă dăre de seriozitate! (rușine să le fie celor care îl aseamănă cu melcul fără casă!)

Domnul I este președinte! Președinte la două fundații sau, mai degrabă, la două Asociații Naționale. Muncește mult, scrie enorm, toată țara asta prăpădită ar trebui să-i fie recunoscătoare. Dar comuniștii moderni sau proștii remanenți nu pricep eforturile unui exponent al societății civile. Așa că, în conformitate cu zicerea străbună, fie pâinea cât de rea, tot mai bine în ...America! Acolo sau Australia, oricum nu aici! Aici îi pute Domnului I. Nu mai suportă. Securiști și comuniști peste tot, nu un amărât de fost membru de partid ca el, propagandist de formă, care a fost și dizident pe ascuns! Copiii lui sunt acolo, în lumea liberă, nu aici, în țara dezastrului.

Întro seară primește telefon de la unul din copii care, printre altele, îi povestește că și-a pierdut actele de mai mult timp. Fiind vorba de certificate de naștere, căsătorie, bineînțeles că românești, băiatul s-a adresat legației române din acea țară. De o lună așteaptă, dar nimic! Domnul I ia foc pe loc. - *Comuniști nenorociți, țară de nemernici, mă voi ocupa personal de această problemă, ministrul nu este capabil să facă nimic bun în țara asta, președintele este un lasă-mă să te las!*

A doua zi de dimineață își începe atacul și se repede ca un kamikatzé în Ministerul de Externe de la București. - *Alo, vreau să vorbesc cu directorul pentru continentul A! Nu este acolo? Cum își permite să nu fie*

la program? la leafa din banii mei, nu mă interesează ! Voi reclama chiar la președintele țării! Ce treabă are, ce tot pleacă în delegație? Comuniștilor, vă schimb eu mentalitatea, voi sunteți servitorii cetățenilor acestei țări, cum vă permiteți?!

După mai multe telefoane, Domnul I reușește să dea de persoana mult căutată, dar care nu vrea să-și spună numele, scandalul fiind în faza de sondă în erupție! „- *Sunt președintele asociațiilor civice X și Y și sunt total nemulțumit de comportamentul dumneavoastră și al autorităților românești din subordinea dumneavoastră, care în străinătate își fac de cap. Eu nu permit acest comportament și voi sesiza autoritățile superioare ale statului ca să ia măsuri în consecință. Voi schimba mentalitățile comuniste, voi întrona disciplina! Și finalizează apoteotic: - Comuniștilor!*

I se explică pe ton civilizat care este problema cu actele. Directorul de la externe cere un răgaz, ca să vadă despre ce este vorba. A doua zi dimineața, sună telefonul la externe: - *Alo, sunt Președintele Asociațiilor Civice...și nu s-a rezolvat nimic ! Cum vă permiteți să vă bateți joc nu numai de românii din străinătate, dar și de cei din țară? Comuniștilor, vă schimb eu mentalitatea! Nu am nevoie de scuze, am nevoie de fapte, nu am nevoie de explicații! Nu vreți să-mi spuneți numele? Vă găsesc eu, ajung la Băsescu, să facă curățenie în acest Guvern și, dacă e cazul și-n minister ! Comuniștilor!*

Directorul, pe un ton iritat, îi spune care este situația, completând că pentru ca statul român să rezolve greșelile românilor din afara țării, are nevoie de o perioadă minimă de timp, necesară scoaterii unor acte noi care să respecte originalele. Dar în câteva zile problema se va rezolva. Mai trec încă două zile. - *Alo, Ministerul de externe! Aici președintele....Cu directorul pentru A...La telefon? Cum vă permiteți să mă mințiți în față? N-*

ați făcut nimic, m-ați mințit, actele n-au ajuns la fiul meu. Fiul meu este cetățean A. Nu-i de ajuns că îi mințiți pe români, acum îi mințiți și pe cetățenii străini? Comuniștilor, știu cine e de vină, vă voi distruge. Societatea civilă vă va veni de hac! Urât din partea unui demnitar și diplomat român, pentru acest comportament! Nu permit!

Răspunsul directorului căzu ca un trăsnet: "Deci **este vorba despre cetățeanul unei alte țări? Să se adreseze atunci guvernului acelei țări. Ministerul de Externe Român se ocupă de cetățenii români din străinătate și nu de cetățenii altor țări. La revedere!**"

Alo, nu permit! Alo, comuniștilor! Alo, vă reclam ,fugiți de răspundere!

A reușit astfel să nu i se mai răspundă, vocea lui provocând semnalul de „ocupat"! Toate încercările au fost inutile. Între timp primește telefon de la fiul său. Acesta îi comunică că problema s-a rezolvat în timp legal. Dar Domnul I nu este mulțumit. Nici nu știți cât este el de serios! A fost sfidat de un amărât de funcționar al statului, care nu-și face datoria. Un simplu diplomat, un simplu Director în Ministerul de Externe! Rușine pentru România! Numai poporul e de vină! Dacă era el șef ....Va scrie la 22! La Andreea Pora. La DDD, la Antene, la toți.

Din păcate Domnul I nu este apreciat. Nici măcar de familie. Pe stradă, umblă cam stingher, puțini fiind cei care îi răspund la salut, dar și mai puțini cei cu care poate să stea de vorbă. Toți sunt lași, incapabili, incompetenți, toți dau în acest popor care niciodată nu va progresa. Noroc că a ajuns un om cunoscut și dincolo, dar și acolo este salutat din mers. Unde mai pui că i se vorbește și-n engleză, obrăznicie pe față!

Morala moldovenească : "Mai bini muriam di miși!"

Ing. Costantin Agricola Miu

CENACLUL DE ARTE PLASTICE „ION D. NEGULI” DIN CÂMPULUNG UN NUME ȘI O ISTORIE

Aceste pagini publicate în prestigioasa revistă „Piatra Craiului” s-au născut din dorința de a face cunoscută o mică parte din istoria zbuciumată a mișcării artistice muscelene.

Sunt mulți acei care au trudit și s-au zbatut să pună în lumină și să creeze pagini unice ce pe parcurs au devenit istorie.

Mulți cunoscuți alții, mai puțin, dar și unii și alții atât în cetate cât și în afara ei a pus sufletul și dramul lor de talent cu care au fost înzestrați să realizeze frumosul artistic. Zona mirifică a Muscelului a atras ca un magnet artiștii. Atât cei locali, cât și alții veniți din alte zone ale țării au făcut să vibreze în ei flacăra creației.

De-a lungul vremii începând cu secolul XVII pictori ca Pârnu Mutu, ID Negului, Teodor Aman, Carol Popp de Szathmarz, Gh. D. Mirea, Dimitrei Mirea Gh. Tătărescu, Nicolae Grigorescu, Constantin Baraschi, Dumitru Mățăoanu, Nicolae Grant, Jean de Lerestz, Eugen Chirovici, Gh. Oprescu,

Alexandru Doniu, Valentin Doniu și mulți, mulți alții, au lăsat pagini nemuritoare în arta plastică românească.

Încet, încet praful nemilos al uitării s-a așternut în straturi groase peste numele și truda lor. Cei antebelici și cei interbelici s-au dus în rai să picteze peisaje, flori și portrete de îngeri, pentru ca nemurea lor să rămână și acolo. O altă parte din cei contemporani este drept cu nume mai puțin răsunătoare au plecat și ei să picteze lângă idoli lor și să le spună sfinților drama sau comedia vieții lor trăite pe pământ în aceste vremuri grele și trulburi.

Îmi fac o datorie de onoare de a consemna o mică parte din cei dragi cu care am lucrat, am învățat și am creat.

Președinții de cenaclu Prof. Eugen Pahonțu, înv. Victorian Stănescu, Doru Oncete și pictori: Nicolae Mitrea, Dumitru Sereda, Adam Bălțatu, G. B. Negru, Dolola Ionescu, Georgeta Ionel, Ticu Cristian N. Chirca și mulți, mulți, alții au plecat și ei lângă frații Alexandru și Valentin

Donici să continue lecția de picturi și nemurire.

O parte din cei activi școliți la Câmpulung s-au împrăștiat prin lume o alta, a rămas, dar și unii și alții fac o bună propagandă zonei muscelului prin talentu lor.

La Câmpulung, după cel de-al II-lea Război Mondial, a sosit profesorul Alexandru Donici. Venit de pe plaiuri bucovinene, mama sa fiind rucăreancă. El a fost omul care a pus bazele mișcării artistice în cetate.

A început cu un cerc plastic la Clubul I.M.S. unde a cooptat pe toți care aveau talent. Vitrinieri, pictori de reclame, profesori, elevi muncitori, ingineri, doctori, o adevărată emulație artistică. În anul 1959 – 1962 a adus la Câmpulung o secție a Școlii Populare de Artă orașul neducând lipsă de cadre specializate, deoarece în acea perioada existau multe nume în învățământul românesc venite cu domiciliul forțat. Acest lucru a fost benefic deoarece le înleznea și lor traiul în acea grea perioadă. Cele două promoții ale școlii cea amintită, dar și cea de-a doua continuată după o perioadă de 4 ani (1966– 1969) au avut momente foarte grele fiind la un pas de a fi desființate cu sediul mutat din loc în loc, cu persecuții și controale venite de la tovarăși.

Numai, intervenția Acad. Ion Iacob a făcut ca această școală să continue. După moartea prof. Alexandru Donici școala a continuat condusă de Gh. Paulian și mai apoi de prof. Adrian Radu din anul 1977 până în 1987 când a fost desființată.

O bună parte din absolvenți au făcut și fac parte din Cenaclul „ Ion D. Negulici” înființat în luna decembrie 1970 la inițiativa profesorului Alexandru Donici și a profesorului Eugen Pahonțu. În anul 1974 pe 24

HISTORIA MAGISTRA VITAE !

ianuarie a fost inaugurată sala de expoziții „ARTA”, din centrul orașului cu care a fost donat cenaclul. La inaugurare au participat 30 de artiști cu un număr de 74 lucrări.

De atunci până în 1990, când ne-a fost luată de F.S.N. alături de o alta „Agora” de la blocul rechinilor aceste două săli au fost un templu de cultură și spiritualitate. Aici se țineau pe lângă expoziții și proiecții de artă, lansări de carte, conferințe, lecții de pictură și multe alte manifestări artistice. De la înființare până în anul 1989 când activitatea aproape s-a întrerupt, cenaclul a avut o singură tabără de creație organizată de prof. Donici la Rucăr- Liceul industrial în anul 1969 și una privată la Băjești, organizată de subsemnatul. La cele organizate de Pitești nu puteau participa decât un număr restrâns, deoarece toți lucrau în producție neavând posibilități de a-și lua liber. În anul 1997 Casa de Cultură „Tudor Mușatescu” a luat inițiativă de reorganizare și revigorare oferind sprijin și spațiu. În anul 1998, s-a elaborat un nou statut, s-a ales un nou comitet și s-a început reconstrucția cenaclului. Președinte a fost ales pictorul Nelu Constantin, iar comitetul a fost compus: pictor Alexandru Marinescu, Ligia Irimescu, Constantin Dâmboianu și Gh. Mitroiu, iar numărul de artiști a fost 18, pe parcurs cu fluctuații au crescut, numărul actual fiind mult mai mare.

În această perioadă care s-a scurs de 15 ani cenaclul a organizat un număr de 18 tabere naționale și a contribuit la organizarea a încă 5 în diferite locații la care au participat un număr de 15 – 45 artiști în fiecare an din zonă și din alte localități din țară.

Au avut loc sute de expoziții și alte manifestări artistice. Enumerăm doar câteva, numărul fiind impresionant de la mari muzee, la cămine culturale, școli și multe alte locații. Începând cu sutele din Câmpulung, în săli de expoziție,

primărie, muzee, bănci, licee, școli, grădinițe, piețe, case de cultură, anfiteatre, etc.

Expoziții de amploare la Pitești, Curtea de Argeș, Târgoviște, Brașov, Sinaia, Orăștie, Sighișoara, Craiova, București, Alba - Iulia, Reșița, Hunedoara, Sibiu unde au fost expuse mii de tablouri.

Începând cu anul 2009, cenaclul s-a înfrățit cu asociația „ALZIAR” (Asociația Localităților și Zonelor Istoric de Artă din România”. De atunci toate taberele de creație sunt făcute împreună, iar artiștii musceleni sunt invitați să participe la taberele organizate de către ei. Această asociere fiind foarte benefică, artiștii fiind cunoscuți în toată țara prin expozițiile lor. Activitățile și realizările sunt multiple fiind deja cunoscute, a-si mai aminti doar colaborarea cu mass-media, TV, radio, ziare, reviste, albume de cărți 3 la număr, urmează încă 3, publicații, coperte de carte, ilustrații, caricatură și multe altele. La toate aceste manifestări și la cele ce vor urma sunt așteptați cu drag tinerii talentați care bat la poarta afirmării. Tineri ca Adelina Vorovenci și Gabriel Popescu precum și absolvenți talentați ai „Școlii de la Galerie” și ai „Școlii Populare de Artă” și cercului Donici vor veni, sperăm să îmbogățească numărul artiștilor. Muscelul dispune de un izvor nesecat de talente. Ne dorim să

nu se piardă, ci să fie puse în valoare, slefuite și încurajate. Bucuria noastră, a celor care avem datoria de a crea valori este atunci când elevul își depășește profesorul. Suntem siguri că arta plastică muscelană va fi lăsată pe mâini bune.

La membrii cenaclului actual:

Laura Bunescu, Liviu Cioacă, Antoneta Cocoș Andreescu, Nelu Constantin, Emil David, Costel Dâmboianu, Ionel Dâmboianu, Ion Hultoană, Paula Georgescu, Carmen Pascu Koszorus, Diana Leca Fianu, Alexandru Marinescu, Nicolae Mihăilă, Ecaterina Mihai, Gheorghe Mitroiu, Ioana Mihăiescu, Gheorghe Paulian, Nicolae Pătru, Ion Păuna, Maria Proca Jinga, Zizica Mihai, Cornel Popa, Ștefan Radu, Thury Ștefan, Cristina Ungureanu, Maria Răduț, Cornelia Vasiloiu, Elena Vasilescu, avem convingerea că în viitor se vor alătura și alți tineri și împreună vor avea un cuvânt de spus în cultura românească.

Avem tineri capabili, au datoria să se implice în promovarea valorilor, nu numai în pictură, ci și în celelate 6 arte, precum și în știință și cercetare. Se poate!

Numai așa vor supraviețui.
Nelu Constantin.
Președinte Celacul „I.D.
Negulici”.

DOR DE MOȘIA LUI ȘTEFAN

Carte către pârcalabii și răzășii de la hotarul Prutului și până la cel al Nistrului.

Frați ai mei din cuprinsul sfintei stăpâniri a lui Dragoș, Alexandru și Ștefan Voievod. Vă trimit acum carte scrisă de mână mea, ieșită din adâncul cel mai smerit al sufletului meu. Am vrut să știți de la mine ca s-a împlinit vremea cea de mult proorocită și îndelung așteptată de atâtea generații. Mi-e tare dor de voi, nu v-am mai văzut de jumătate de veac. Un om mare, rău și roșu ne-a tras hotar strâmb peste moșia noastră strămoșească, și apoi alți oameni la fel ca el au tras hotarul strâmb și în minte și în suflet.

Dar Cel de Sus a cărui milă nu are seamăn s-a îndurat de lacrimile care au curs de-au umplut albia Prutului și a îngăduit să ne vedem și să ne ostoim jalea și amarul

A bătut clopotul cel sfânt al Putnei, vestind învierea neamului nostru cel oropsit și vânturat din cele patru zări, de stăpâniri și neamuri străine.

Ce mai faceți dragele mele neamuri? Cum mai trăiți? Pe unde mai umblați? Mai puteți răbda asuprirea? Mai trageți vreo nădejde că o să vă mântuiți de robia străină? Am venit la voi să stau la sfat ca altadată, să ne amintim cum era odată țara noastră întreagă, cum ne duceam la sărbători la Sfânta Biserică, cum ne luam straiete de

sărbătoare și apoi ne adunam la masă și ne bucuram de roadele pământului și ale cerului. Om mai sta și de acum înainte, și poate încă și mai bine, și-am învățat pe urmașii noștri ce taină sfântă în veac este păstrarea neamului și a moșiei întregi, fără stăpânire străină.

Și m-am învrednicit eu dascăl din mila lui Dumnezeu să vă trimit această carte spre a vă da de știre că neapărat trebuie să ne adunăm cu toții laolaltă, și să ne apucăm cu vrednicie să punem la loc toate cele stricate: semnele de hotar, sfatul batrânilor și judecata mișeilor.

Și apoi cu mic cu mare ne-om apuca să ne gospodărim moșia, să sfîrșim buruienile și spinii care otrăvesc sămânța cea bună, și apoi să chemăm un preot de la Putna, unul de la Cernăuț și unul de la Chișinău să binecuvinteze truda mâinilor și sufletelor noastre.

Sunt tare mâhnit că am stat despărțiți și risipiți atâta amar de vreme, și că prea mulți dintre frații și neamurile noastre s-au dus pe cea lume și n-au mai apucat binecuvântata vreme a adunării fraților laolaltă.

I-om pomeni cu drag și le-om slăvi jertfa lor, căci prin ea s-a trecut în veac sfânta vorbă: „**Trecută prin foc și prin sabie /Ești inima neamului meu Basarabie**”.

Mi-e dor de voi frați ai mei, mi-e drag să ne vedem laolaltă, și încă și mai drag îmi este când știu că de acum înainte Prutul și Nistrul nu vor mai fi hotare de jale, ci drumuri de purtat frații și neamurile unii către alții. Și-om călători pe aceste drumuri cu luare aminte și cu recunoștiința fără margini, căci nu din apă sunt făcute aceste drumuri, ci din lacrimi de oameni, de sfinți, și din lacrimile Maicii Domnului care a plâns pentru amarul neamului românesc.

Iar la toamnă când s-o face vinul cel nou, om face o horă mare începută la Iași, trecută pe la Chișinău și sfârșită la Cetatea Albă, ca să vadă toată lumea de unde până unde ține stăpânirea neamului românesc. Și să țină minte în veac.

Și fiindcă graiul din inima bună și versul de la Cel de Sus vin, iată că m-am învrednicit eu a scrie vreo câteva stiluri întru pomenirea Basarabiei noastre.

Lacrimile Nistrului

Să nu mă judecați greșit
Că n-am rămas aici cu voi
Întodeauna mi-am dorit
Să mă întorc iar înapoi.
Dar hrăpărește mâini străine
M-au rupt odată cu țărâna
Mi-au luat și undele senine
Și cu Moldova mea, bătrâna.
De-atunci aud plângând mereu
Și Oltul falnic și Siretul
Iar lor m-alăturez și eu
Și-mi plâng ursita cu încetul
În vis văd oștile române
Plăieșii Marelui Ștefan
Luptând cu hoardele păgâne
Și la Chilia și Liman
Ș-adorm apoi cu buza arsă
De lacrimi grele și suspine
Și fac o sfântă rugăciune
Și Domnului din Cer mă-nchin.
Iar tu prea bunule Curate
Îndură-te, te rog, de noi
Și fă să fie iar dreptate
Să vin acasă înapoi.

Prof. TUDOR TIBERIU VLAD,
com. Rucăr, Județul Argeș.

PREZENȚA TEUTONILOR ÎN SPAȚIUL CUPRINS ÎNȚRE ȚARA BÂRSEI ȘI CÂMPULUNG

La vremea de început a Evului Mediu, când întreaga Europă se afla într-o continuă ordonare politică, Transilvania a fost asaltată de călăreții asiatici. Triburile maghiare cuceresc, ținutul de peste păduri (Transilvania) și la sfârșitul secolului al XIII-lea, regatul coroanei Sf. Ștefan s-a extins până la Carpați. Nesigură pe noile cuceriri, coroana maghiară organizează apărarea granițelor. În 1211, regele Andrei al II-lea (1205-1231) încredințează printr-un privilegiu Țara Bârsei ordinului cavalerilor teutoni. Cruciații trebuiau să fie "scut neclintit" pentru regat și avangarda expansiunii sale spre Răsărit.

Ordinul monaho-cavaleresc independent al teutonilor a fost fondat de cruciații germani în 1190-1191, pe Pământul Sfânt, la Accra, sub numele de "Ospitalierii Sfintei Maria a germanilor" ("Religiosae Fraternitatis Hospitalis Sanctae Mariae Theutonicorum Ierosolomitana"). În 1199, ordinul a fost reorganizat de către papă.

Cavalerii au adus cu ei în Țara Bârsei și o populație germană de agricultori și meșteșugari. Sași bârsani beneficiau de toate privilegiile acordate de regalitatea maghiară celorlalți coloniști saxoni. Tot acum se pun bazele orașului Brașov, care va deveni nucleul administrativ al Țării Bârsei.

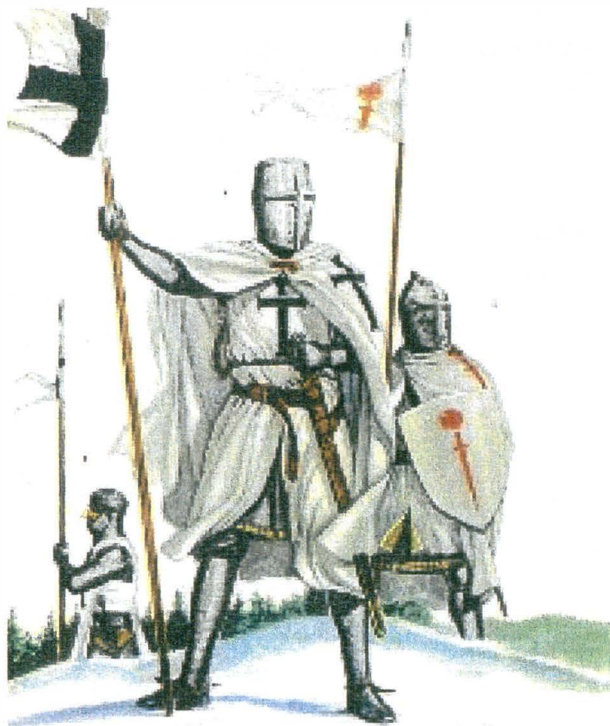
Diploma din 1211 poate fi considerată pe bune dreptate actul de naștere al județului Brașov motiv pentru care nu am celebra doar 800 de ani de la venirea teutonilor, ci 800 de ani de existență și dezvoltare a Țării Bârsei.

O ipoteză de lucru a fost reprezentată și de faptul că orașul ar fi fost întemeiat de către Cavalerii Teutoni, în prima jumătate a secolului al XIII-lea, printre susținătorii acestei teorii aflându-se și Nicolae Iorga. În monografia sa, Constantin

Rădulescu-Codin aprecia că pare extrem de plauzibilă ipoteza întemeierii orașului de către Cavalerii Teutoni, care, după plecarea lor din Palestina, „se retrăgeau prin trecătoarea Banatului”, fiind opriți de regele Ungariei în anul 1212, acesta înțelegându-se cu ei să stăvilească atacurile cumanilor în Țara Bârsei.

Principală misiune militară dată cruciaților de regele maghiar era oprirea năvălirilor "păgâne" de la sud de Carpați, în special a turcilor cumani. Prezența cumană în zonă este confirmată de toponimele de origine cumană. Numele de "Țara Bârsei" (Terra Borza) se pare că vine de la numele tribului cuman al borcenilor. Apa ce curge pe la poalele dealului cetății Bran se numește "Turcu". Deoarece denumirea apare în documentele medievale înainte ca pericolul otoman să se apropie de trecătoare, ea poate fi considerată o moștenire lingvistică din secolul al XIII-lea, de la neamul "turc" al cumanilor. Presiunea militară exercitată mai târziu asupra Țării Bârsei de către armatele turcilor otomani întărește o denumire anterioară prezenței acestora la Bran.

Țara Bârsei își face așadar intrarea în istorie în anul 1211 printr-o diplomă a regelui Ungariei, Andrei al II-lea, adresată cavalerilor teutoni prin care li se cere prezența aici din 3 mari motive: militar – să apere acest colț al Transilvaniei; politic – să contribuie la consolidarea stăpânirii maghiare; și religios – să facă „reclamă” credinței catolice în rândul românilor

ortodocși. Drept răsplătă, cavalerii beneficiau de numeroase libertăți și scutiri financiare, de veniturile din vămi, aveau dreptul de a exploata pentru propriul lor folos aurul și argintul din zonă, puteau aduna taxe și impozite de la locuitori și de la târgurile locale, precum și de a construi cetăți de lemn (ce mai, o descentralizare ca la carte). Gurile rele spun că soția lui Andrei al II-lea, Gertrud de Andechs-Meran, ar fi insistat pe lângă rege să-i aducă pe teutoni în Țara Bârsei. Motivul – nu o încântau prea tare vastele domenii ce le aveau cavalerii în Turingia, exact ținutul ei de obârșie (nimic nu se compară cu un „sfat” venit din partea cui trebuie).

Încetul cu încetul, cavalerii încep să se descurce, ridică fortificații și atrag numeroși coloniști germani în această regiune. Numai că lucrurile merg atât de bine încât încep să construiască în piatră cetățile Feldioara, Brașov, Codlea, Râșnov și Prejmer (bunăstarea nu se poate fără infrastructură) și fac câteva campanii dincolo de

HISTORIA MAGISTRA VITAE!

munții de graniță pentru a-și extinde stăpânirea. Toate acestea nu prea sunt pe placul regelui, care își vede amenințată autoritatea și se pornește contra lor. În 1225 cavalerii teutoni sunt bătuți măr de armatele regale și izgoniți pentru totdeauna. Cu toate acestea, germanii aduși de teutoni rămân pe loc și vor da naștere nucleului și specificului sășesc al Țării Bârsei.

carui nume păstra amintirea marelui maestru al ordinului teuton.

În anul 1224, ordinul teuton încearcă să constituie în zona Carpaților Răsăriteni și Sudici un stat propriu, sub autoritate papală. Reacția regelui era previzibilă. În anul 1225, armata regală condusă de însuși regele Andrei al II-lea pedepsește actul de nesupunere, alungând ordinul

Bârsei. Strategia teutonă în alianță cu cea catolică aveau drept obiectiv majoritar extinderea influenței politice, militare și religioase a autorității catolice în spațiul de influență tradițională a ortodoxiei și imperiului Bizantin. Încă odată teutonii se ofereau să fie brațul armat al catolicismului în politica sa de expansiune în teritoriile românești dar și în spațiul sud-est european care

trebuia scos din sfera de influență ortodoxă și trecut în cea catolică.

Geniali strategii, cavalerii teutoni și au dat seama imediat de câștigul imens pe care îl puteau avea prin prezența lor într-o zonă strategică așa cum era cea cuprinsă între Țara Bârsei și Câmpulung, aceasta fiind zona cea mai scurtă de comunicare între 2 mari areale teritoriale, Transilvania și Valachia. Din acest motiv ei au încercat pe cât a fost posibil să-și păstreze dominația în acest

areal, fără să mai fie supuși vreunei regalități regionale vremelnice.

Procesul de formare a statelor medievale românești declanșat la sfârșitul secolului al XIII-lea va stopa însă planurile teutone, aceștia fiind siliți să se retragă pentru a face loc stăpânirilor autohtone, cnejilor și mai apoi voievozilor români descălecători și întemeietori de țară românească.

Bibliografie documentare:

www.historia.ro

Vasile Oltean-**Configurația istorică și bisericească a Brașovului, sec.XII - XIX**, Editura Andreiana, Sibiu, 2010
C.D. Aricescu - **Istoria Câmpulungului prima rezidență a României**, Editura Ars Docendi București, 2007

Pentru îndeplinirea misiunii militare încredințate și pentru protejarea lor, cruciații germani au fortificat trecătorile principale ale Țării Bârsei. Cea mai importantă era pe Valea Oltului, la Feldioara (Marienburg), "castrum sanctae Mariae", nume dat în cinstea patroanei ordinului, Sf. Fecioară Maria.

Teritoriul atribuit teutonilor de regele Andrei al II-lea în 1211 cuprinde și ținutul Branului. Între Măgura Branului și "stânca lui Dietrich" (stânca pe care este ridicată cetatea existentă și astăzi), culoarul este strânat, rămânând o îngustă cale de trecere. Tradiția săsească susține că teutonii au fost primii care au ridicat o cetate la Bran, de vreme ce privilegiul regal din 1377 pomenește de o "nouă" ("novum") cetate construită pe "lapis Tydrici" ("stânca lui Dietrich"), stânca al

teuton din Țara Bârsei și teritoriile ocupate la sud de Carpați. Acum, regalitatea își asumă singură apărarea granițelor. După alungarea ordinului teuton, Țara Bârsei redevine pământ regesc ("fundus regius").

Acest eveniment istoric marchează însă și expansiunea ordinului teuton la sud de Carpați. Teutonii trec prin culoarul Rucăr-Bran, construiesc cetatea de pe Oratia iar apoi ajung la Câmpulung unde sprijină eforturile catolicismului de a se împământenii în zonă. Controlul asupra culoarului Rucăr-Bran, fortificația de pe Oratia și crearea unui sediu permanent la Câmpulung făceau parte se pare dintr-o strategie de amploare care urmărea extinderea și mai ales consolidarea prezenței teutone la sud de Carpați de vreme ce pierduseră controlul asupra Țării

100 DE ANI DE LA STABILIREA ÎN STOENEȘTI A PREOTULUI-PROFESOR GHEORGHE I. COTENESCU

Radu Petrescu, nepot
iulie 2013

Gheorghe I. Cotenescu (1886-1965), fiul unui preot moșnean din Muscel, stabilit prin căsătorie în județul Dâmbovița, desfășoară încă din studenția sa bucureșteană o susținută activitate pentru apărarea valorilor culturale și naționale românești, aducându-și aportul la opera de regenerare și de făurire a statului român unitar.

Membreu în conducerea mai multor societăți profesionale și culturale de la începutul secolului XX, (secțiunile Ligii Culturale, Societatea Studenților Teologi, Societatea Studenților de la Conservator, Societățile corale "Carmen" și "Hora", Societatea culturală "Miron Costin", Asociația Cântăreților Bisericești din România, etc.), organizează și animă numeroase evenimente promovate de acestea, atât în vechiul Regat, cât și în celelalte teritorii locuite de români.

Fidel partizan al ideilor inovatoare propagate de Spiru Haret și Nicolae Iorga, nu pregetă să-și îndeplinească pe viață misiunea de luptător pentru dreapta credință în comuna strămoșilor săi, Stoenest-Muscel, pe cursul superior al Dâmboviței, unde devine preot-paroh în 1913, înființând și conducând bănci, cooperative, obști moșnenești și cămin cultural, lucrând ca învățător și profesor, devenind treptat, cea mai importantă personalitate religioasă, culturală, cooperatistă și obștească a localității.

La primul apel al Regelui Ferdinand, participă la întreaga campanie militară (1916-1919), alături de răniții spitalelor militare de evacuare și în cadrul unităților combatante, din Muntenia în Moldova, din Basarabia în Ardeal, până la Budapesta. La întoarcere, preotul-căpitan, îndurerat de distrugerea modestei sale biserici în toamna anului 1916 de furia cotropitorilor germani, inițiază ridicarea unei frumoase biserici din cărămidă și piatră, în 20 de ani

(1919-1939), cu prețul unor eforturi și sacrificii enorme, rugându-și prietenii de odinioară să-l ajute. Iar bunul Dumnezeu i-a ascultat ruga, Sfântul Lăcaș fiind primul tâmosit de I.P.S.S. Patriarhul Nicodim Munteanu, însoțit de miniștri, de Gheorghe Alexianu, guvernatorul Ținutului Bucegi, de numeroase personalități, printre care Pamfil Șeicaru și fostul său comandant din război, legendarul general Gheorghe Rasoviceanu.

A iubit enorm meseria de profesor de muzică, fără să-și neglijeze însă parohia rurală din Muscelul strămoșesc, păstorind-o timp de 52 de ani (1913-1965) și neîndurându-se să-și părăsească definitiv enoriașii pentru a sluji într-o parohie bucureșteană și a preda în Seminarile "Central" sau "Nifon".

În peste 20 de ani de profesorat la școlile din Stoenest și la seminarile din Câmpulung-Muscel, Curtea de Argeș și Cernica-Ilfov, plămădește cu dragoste destinele a peste o mie de copii. Iar aceștia i-au întors dragostea pe măsura puterilor lor, mulți dintre ei devenind floarea

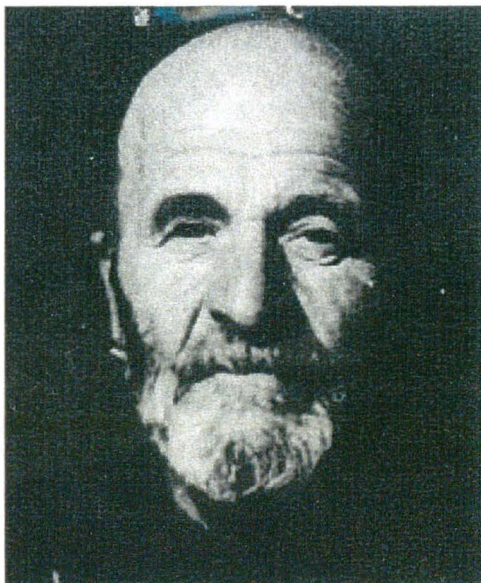
**Fotografia oficială
a deputatului preot-prof.
Gheorghe I. Cotenescu (1931-1932),**

ortodoxiei românești (Patriarhii Teoctist Arăpașu și Iustin Moiescu, Episcopii Gherasim Cristea, Eftimie Luca și Roman Stanciu, valoroșii arhimandriți Sofian Boghiu, Roman Braga, Felix Dubneac, Grigorie Băbuș, Ioasaf Popa, Ioasaf Ganea, Atanasie Gladcovschi, Tănase Petroniu, Justin Pârvu, profesorii universitari Ioan Pulpea/Rămureanu și Anton Uncu, dar și demnii de pomenire protopopi Constantin Dejan și Vasile Chițu iar din nordul județului Muscel preoții Ilie Băcioiu, Ioan Pârvu sau Petre Pungoci).

Dintre aceștia, orfanul Anton Uncu, talentatul elev favorit, devenit la rândul său profesor, diacon și cântăreț la Catedralei Patriarhală, iar apoi preot, i-a dus mai departe ștafeta, așa cum a făcut-o și el spre cinstirea profesorului său, Ion Popescu-Pasărea, pe care-l îl adora și care îl încurajase în permanență să compună, activitate pe care nu și-a putut-o dezvolta datorită istovitoarelor sarcini asumate benevol.

Adevărata aureolă a preotului Gheorghe Cotenescu o reprezintă **profesoratul**.

Seminarisții îl ascultau fără să murmure pe "popa de țară" care-i stăpânea și-i mișca, prin talentul său de expunere, mimica, umorul blajin și bogăția sa de cunoștințe. Și astăzi își reamintesc cu plăcere, acei cari mai trăiesc, de orele sale de muzică, de excursiile

**Fotografia detinutului politic
(din dosarele CNSAS)**

HISTORIA MAGISTRA VITAE!

pe care le organiza, de pasiunea pe care o punea și mai ales de metoda sa didactică, sugestivă și captivantă. Era de o bunătate rară, îi ajuta, ținea foarte mult cu clasa și o apăra, iar corurile pe care le dirija erau desăvârșite. "Popa Ghiță" din Muscel se număra printre profesorii cei mai iubiți de seminariștii câmpulungeni, argeșeni ori cernicani, mulți dintre ei afoni sadea.

Prin talentul și iscusința sa, a dovedit că muzica este o ramură de studiu importantă în formarea și educarea tineretului, cu o singură condiție însă: profesorul să aibă **ținuta, chemarea și pregătirea necesară**.

La mai bine de 70 de ani după absolvire, impresiile sunt tot atât de vii iar foștii școlari, azi ierarhi și mari duhovnici - cei care mai viețuiesc printre noi - îți vorbesc despre el cu duioșie, fără să fie subiectivi. Pentru că el s-a străduit poate cel mai mult, i-a povățuit ca un părinte și le-a fost un bun dascăl, care a pus tot sufletul său spre luminarea minții lor.

Bine văzut de toți și apreciat pentru cultura, râvna și aptitudinile sale didactice, deși nu era profesor universitar, a fost invitat în repetate rânduri de cărturarul Nicolae Iorga și de comitetul de organizare să

conferențieze la Universitatea Populară de la Vălenii de Munte, în perioada 1932-1946.

Încrederea pe care i-a acordat-o profesorul Nicolae Iorga încă din studenție (primul său secretar particular) l-a determinat să accepte și delicata sarcină de organizare, după război, a secției muscelene a Partidului Naționalist Democrat, fiind ales deputat de Muscel (1931-1932), alături de Constantin (Dinu) I. C. Brătianu și Ion Mihalache, cu numeroase luări de cuvânt aparent umoristice și frumoase inițiative parlamentare ce dovedeau atât un evident talent oratoric, cât și dărzănia cu care apăra interesele muscelenilor, țărani și orășeni, inclusiv împotriva inițiativelor excesive ale unor miniștri din arcul guvernamental din care făcea parte și partidul iorghist.

Preluarea puterii de regimul comunist și prăbușirea valorilor tradiționale zguduie din temelii viața patriarhală din Stoenest. Simte nevoie să facă ceva și îi sprijină logistic pe partizanii din Munții Muscelului, conduși de martirul colonel deblocat Gheorghe Arsenescu. Rețeaua informativă a Securității și Miliției îi identifică rapid rolul (intelectualii de prestigiu ai satelor erau luați în vizor primii) și este arestat în primul lot de musceleni, fiind condamnat retroactiv în mai 1950 după 14 luni de anchetă. Umilințele suferite în anchetele nesfârșite și cruzimea unor călăi din aresturile și închisorile comuniste precum maiorul Chicoș din

Câmpulung și căpitanul Cămu de la Pitești îi afectează grav sănătatea, dar nu-l zdrobesc sufletește. Dar loviturile vin rapid, una după alta.

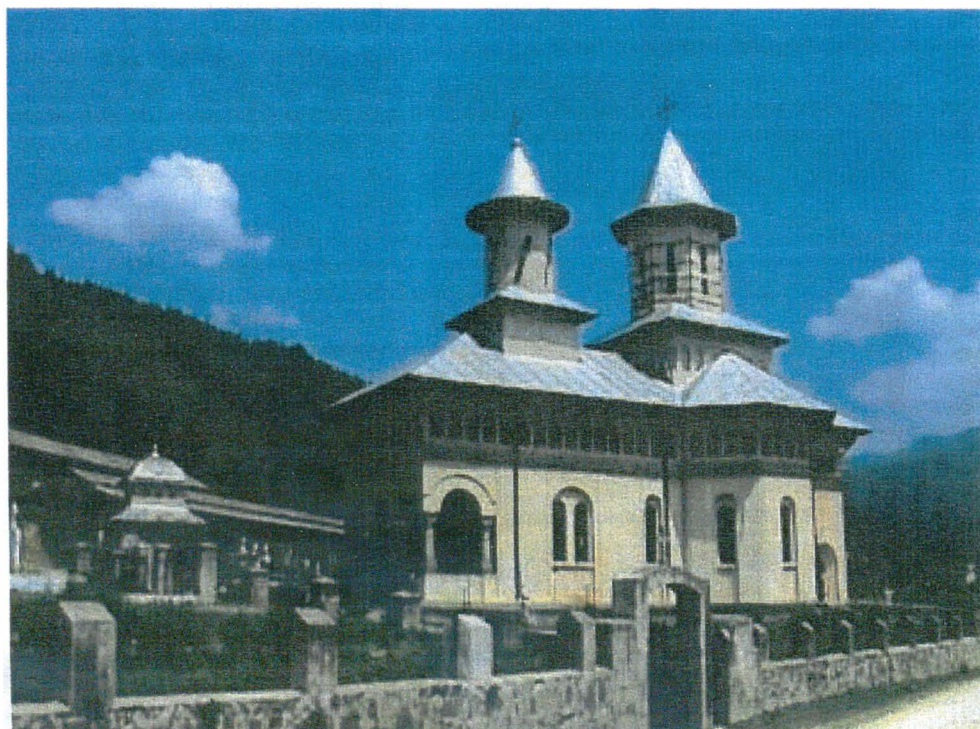
Bătrân și bolnav, este impus la cote enorme, i se confiscă averea (inclusiv dota soției, primită în 1912), e amenințat cu excluderea copiilor minori din școli și chiar cu împușcarea dacă nu se înscrie primul în gospodăria colectivă ce trebuia înființată cu orice preț, singura de altfel într-o zonă de munte renumită pentru lupta anticomunistă.

Și totuși, păstrează legătura cu bunii săi prieteni, colegii seminariști și cei din studenție, reușind să organizeze la București prima și ultima reuniune jubiliară a absolvenților Seminarului Central din promoția sa, cu parastase pentru profesorii și colegii dispăruți.

E cântecul său de lebedă. Ultimii ani ai vieții sale de paria al unei societăți dezumanizate și-i petrece în mari lipsuri și suferințe, alături de scumpa sa soție, exemplu de pioșenie și devotament.

După evenimentele din decembrie 1989, spre dezonoarea foștilor săi enoriași, urmașii acestora vor rade de pe fața pământului orice urmă a existenței familiei Cotenescu în localitate, în afara bisericii ctitorite și a cavoului de familie, iar autoritățile locale tergiversează în continuare acordarea numelui său Căminului Cultural, pentru a-l putea înfrăți imediat cu cel din Dragoslavele, care deja poartă numele bunului său prieten de odinioară, preotul cult Ioan Răuțesc. Asta în condițiile în care câmpulungenii l-au desemnat deja în 2013 cetățean de onoare post-mortem al primei capitale a Țării Românești.

Aniversările ar trebui să fie și sunt tot atâtea izvoare de optimism, care ne întăresc forțele și credința, iar noi toți, indiferent de vârstă, avem cu siguranță multe de învățat din exemplul vieții bogate și luminoase în ogrorul Domnului, în slujba școlii și a cetățenilor parcurse de preotul-profesor Gheorghe Cotenescu, la comemorarea centenarului stabilirii sale în Stoenest.

HISTORIA MAGISTRA VITAE !

**MONUMENTE ISTORICE RUCĂRENE
BISERICA ORTODOXĂ "GHEORGHE N. SMERNA"
DIN SUSENI- RUCĂR**

Prof. Romulus Popa Bran

Unul dintre importantele și valoroasele monumente istorice de pe teritoriul acestei străvechi și pitorești localități mușcelene este Biserica ortodoxă aflată în vechiul cimitir din cartierul rucărean Suseni. Potrivit pisaniei bilingve scrise în limba română cu litere chirilice și în limba greacă, amplasată deasupra intrării din Pridvor în Pronaos ".....ridicatu-s-a această sfântă biserică din temelie cu toată cheltuiala dumnealui jupânul Gheorghe Nicola Smerna din eparhia Castoria, hramul Sfântului Mare Mucenic Gheorghe și al Sfântului Mare Mucenic Dimitrie..... ginere (al) clucerului Apostol din Câmpulung ....." . Ctitorul acestei biserici era un aromân din Grecia care se ocupă

cu negustoria , grație căreia ajunge în Țara Românească , precum și în părțile Rucărului de unde achiziționa vite și produse lactate cu care aproviziona oastea turcească staționată în cetatea Giurgiu . Atras de frumusețea locurilor , de siguranța ce o ofereau și de câștigurile bănești ce le obținea din comerțul cu localnicii , Gheorghe Nicola Smerna se stabilește la Rucăr în a doua jumătate a sec.al XVII-lea . Ca semn de prețuire pentru ospitalitatea cu care a fost primit, de simpatie pentru rucăreni și de atragere a acestora de partea sa, negustorul aromân a hotărât construirea pe cheltuială proprie a unei biserici în cimitirul cartierului Suseni al Rucărului. Urmând

integrarea deplină în comunitatea rucăreană, negustorul aromân Gheorghe N. Smerna și-a schimbat numele după 1780 în Gheorghe N. Rucăreanu. Această biserică a fost construită și pictată între anii 1780 - 1783 de către meșteri, constructori din zonă, după cum rezultă din însemnarea scrisă cu vopsea neagră în partea superioară exterioară a peretului sudic al Pronaosului în care sunt menționate numele meșterilor " Constandin (și) Ion ot Câmpulung " . Portiv înfățișării și structurii construcției, această biserică aparține stilului arhitectonic religios postbrâncovenesc, având planul dreptunghiular alungit treflat, compus din Pridvor deschis, Pronaos, Naos cu două abside

HISTORIA MAGISTRA VITAE!

semicirculare, dintre care una este situată pe latura sa nordică, iar cealaltă pe latura sudică. Planul bisericii continuă spre răsărit cu Altarul acesteia care se prezintă sub forma unei abside semicirculare despărțit de Naos prin catapeteasmă a cărei înălțime este de cca 8 m.

Această biserică ortodoxă a fost construită pe locul alteia, vechi, ridicată foarte probabil la începutul sec. al XVII –lea după mutarea vetriei localității din „Câmp” în partea de nord a satului, despre care nu posedăm informații documentare, ci doar o referire sumară din care rezultă că avea acoperișul din șindrilă. Consider că această veche biserică era construită din lemn care se deteriorase pe parcursul timpului și nu mai corespundea necesităților în urma sporirii apreciable a populației, impunându-se construirea alteia noi.

Biserica pe care o prezentăm are o lungime de 25 m, o lățime de 7,5m, o lățime de 7 m la cornișe și ziduri cu o grosime de 0,90 m, deosebindu-se astfel de tipul clasic de construcție religioasă prin proporțiile sale alungite pe axa longitudinală.

Primul spațiu din planul acestei biserici este Pridvorul care are formă dreptunghiulară, cu lățimea în exterior de 6,5m, lungimea de 3,20m și ziduri din piatră cu grosimea de 0,90 m. Deasupra Pridvorului se găsește cupola de forma circulară care se sprijină pe opt stâlpi rotunzi din cărămidă, înalți de 2,15 m, așezați pe cele trei ziduri ai acestuia.

Următorul spațiu din planul bisericii este Pronaosul a cărui formă este dreptunghiulară, având lungimea de 4,85 m și lățimea de 5,40 m. El este despărțit de Naos printr-un zid de cărămidă pe toată lățimea acestuia, denumit Timpan, cu grosimea de 1,00 m care se sprijină pe 4 stâlpi de formă rotundă a cărei înălțime este de 2 m. Partea superioară a Timpanului se prezintă sub forma unor arcade care sunt în număr de 4 și se sprijină pe cei 4 stâlpi menționați. Deasupra Pronaosului se găsește cupola de formă circulară care se

sprijină pe cele 4 ziduri ale acestuia.

În structura Pronaosului a fost integrat prin construcție, pe latura de nord, turnul scări de forma unui abside semicirculare cu înălțimea de 7,5m care asigură accesul în turla de deasupra acestuia ce îndeplinește rol de clopotniță a bisericii. În Pronaos, lângă peretele de sud se găsește mormântul ctitorului acestei biserici marcat de placa funerară așezată deasupra acestuia. De asemenea în Pronaos se pastrează și cristelnița masii, din piatră, pentru botezul copiilor sclavi având o vechime de 232 ani.

Cel de-al treilea spațiu al acestui lăcaș religios este Năsosul care are forma triunghiulară având lungime de 6,7 m lățimea de 4,7 m și două abside semicirculare; una pe latura de nord și alta pe latura de sud, destinate participanților la slujbele oficiate în biserică. În centrul Naosului se găsește un frumos policandru suspendat cu ajutorul a patru lanturi mari, prinse în baza zidului circular al principalei turle a bisericii.

Ultimul și cel mai important spațiu al bisericii este Altarul care este situat spre răsărit având forma unei mari abside semicirculare cu lățime de 4,65 m și lungime de 6,30 m. În mijlocul Altarului se găsește Sfânta Masă care reprezintă mormântul Mântuitorului Iisus și scaunul lui Dumnezeu, iar pe acestea chivotul bisericii cu sfintele moaște. De asemenea în Altar se mai află, pe latura de nord, proscomidierul unde se pregătesc Sfintele Daruri – anafora și împărțășania și diaconicul. Altarul este delimitat de Naos prin catapeteasma care este construită în întregime din piatră și cărămidă, având o lățime de 4,65 m și o înălțime de cca. 10 m. Întreaga absidă a Altarului este mai înaltă față de Naos cu 8 cm deoarece este considerat locul sfânt unde se săvârșesc Sfintele Taine.

În partea inferioară a Catapetesmei se găsesc 3 spații deschise amenajate prin construcție, dintre care unul este amplasat în centrul acesteia, fiind destinat „Ușilor Împărătești”, altul în partea dreaptă a ei care asigură intrarea în Altar și celălalt în partea

stângă pentru ieșirea din interiorul Altarului.

Această biserică are 2 turle dintre care una este amplasată deasupra Naosului, iar cealaltă pe Pronaos. Turlele sunt de formă circulară având înălțimea de cca. 10 m și circumferința de cca. 3 m, dotată fiecare dintre ele cu câte 7 ferestre dreptunghiulare, evazate în exterior și cu partea superioară ovală, a căror înălțime este de 2 m și lățimea de 0,50m. La baza turlelor au fost construite platforme pătrate din piatră cu lățimea de cca. 4 m și înălțimea de 0,50 m dotată fiecare cu acoperiș propriu, pentru a asigura rezistența și stabilitatea acestora. Acoperișul turlelor are forma alungită, evazat la streășină specifică arhitecturii religioase din Țara Românească pe care sunt montate cruci din fier, înalte de cca. 2 m reprezentând simbolul creștinismului și ritul religios căruia îi aparțin.

Iluminarea interiorului bisericii se asigură prin ferestrele amenajate în pereții de sud, de nord, și de răsărit ai Pronaosului, Naosului și Altarului, de forma dreptunghiulară dotate cu grilaje de fier forjat având înălțimea cuprinsă între 0,50 m și 1,20 m, și lățimea în exterior între 0,06 m și 0,35 m și în interior între 0,25 m și 0,65 m, precum și prin cele 7 ferestre ale principalei turle a acesteia, înalte de 2 m și late de 0,45 m.

Exteriorul acestei biserici rucărene a fost înfrumusețat de către meșterii constructori cu elemente decorative ca brâul orizontal în relief din cărămidă semirotundă, compus din trei nervuri cu o lățime de 10 cm, construit la o înălțime de 3,50m; cornișa zimțată din cărămidă dreptunghiulară, compusă din 3 rânduri orizontale, pictate în diverse culori, situată sub principala streășină a bisericii, a platformelor turlelor și a turlelor; arcadele zimțate semicirculare în relief de la ferestrele turlelor, care i-au sporit valoarea artistică, arhitectonică și importanța istorică.

O componentă foarte importantă și valoroasă din structura acestei biserici ortodoxe rucărene este pictura în frescă din interiorul și exteriorul ei și care se

HISTORIA MAGISTRA VITAE !

păstrează în formele și culorile originale în care a fost executată. Pictarea bisericii a avut loc în perioada anilor 1782 – 1783 de către zugrăvi musceleni valoroși, după cum o demonstrează calitatea picturii executate în interiorul și pe suprafețe reduse din exteriorul acesteia.

Pictura de pe pereții exteriori ai Pritvorului ocupă o suprafață redusă și prezintă teme din Vechiul și Noul Testament. Astfel pe perețele fațadei Pritvorului în zona de mijloc a acestuia este pictat tabloul votiv cu sfinții patroni spirituali ai bisericii asupra cărora coboară Duhul Sfânt încadrat în partea dreaptă de scenă creștinării oamenilor prin sfântul botez și în stânga de scena propovăduirii cuvântului lui Dumnezeu către profetul Moise semenilor săi. Pictura de pe perețele de nord al Pridvorului prezintă scena Judecării împăratului Solomon, iar de pe pretele sudic scena aruncării în mare a prorocului Iona și a salvării lui, scene descrise în Vechiul Testament. Analizând pictura de pe pereții interior ai Pridvorului, constatăm că aceasta conține importante teme biblice din care menționăm: Crearea primilor oameni-Adam și Eva, viața fericită trăită în Eden și alungarea lor de aici pentru încălcarea poruncilor divine, Înălțarea Iadului și Vestirea apropierei Judecării de Apoi; Imaginile Raiului și personaje biblice care viețuiesc acolo; Sfinții Aposoli împreună cu Mântuitorul Iisus; Familia pământească a Mântuitorului- mama Maria, tatăl Iosif și fiul acestora Iisus; Sfânta Familie a Mântuitorului-Maria mama sa, Dumnezeu tatăl său ceresc și fiul lor Iisus Hristos. Alături de aceste imagini importante, în pictura Pridvorului sunt reprezentați o serie de sfinți, prooroci, mucenici, creștini și cete îngerești. Între suprafețele Pridvorului pictate se numără și cele de pe stâlpii de susținere a acestuia. Pictura de pe suprafețele Pridvorului se numără și cele de pe stâlpii de susținere a acestuia. Pictura de pe suprafețele stâlpilor se prezintă sub forma

unor dungi spiralate multicolore, late de cca 1 cm.

O bogată, variată și valoroasă pictură se găsește pe pereții interiori ai Pronaosului. Astfel, sunt zugrăvite pe pereții acestui spațiu din biserică evenimente majore din istoria creștinismului ca: Vestirea Fecioarei Maria de către Arhanghelul Gavril a zămislirii lui Iisus prin hotărârea lui Dumnezeu, eveniment reprezentat în registrul superior al picturii de pe perețele sudic; Nașterea lui Iisus-fiul lui Dumnezeu –de către fecioara Maria la Bethleem, eveniment înfățișat în registrul superior de pe perețele estic; venirea Magilor la Bethleem și închinarea lor pruncului Iisus la 40 de zile de la naștere lui Dumnezeu în Templul din Ierusalim, moment ilustrat în registrul superior al picturii de pe perețele vestic; Adormirea Maicii Domnului, eveniment major prezentat în registrul superior al picturii de pe perețele nordic; Ridicarea Maicii Domnului în Ceruri, eveniment ilustrat în registrul superior al picturii de pe perețele nordic. Alături de aceste evenimente biblice descrise, pe pereții Pronaosului sunt pictați o serie de sfinți, prooroci, patriarhi, mucenici și mucenici din iconografia creștină. Pe lângă subiectele religioase tratate, în pictură Pronaosului figurează și tabloul votiv cu ctitorii acestei biserici; în registrul inferior al picturii de pe perețele de vest este prezentat în partea stângă a ușii de intrare, în picioare împreună cu cei trei fii ai săi, Gheorghe N. Smerna, ținând cu mâna stângă chivotul bisericii, iar în partea dreaptă a intrării soția sa Stanca, având alături pe cele trei fiice susținând cu mâna dreaptă chivotul acestui sfânt locaș. Un loc important în pictura Pronaosului îl ocupă prezentarea Maicii Precista în diferite ipostaze. În centrul plafonului cupolei este pictat chipul Maicii Domnului cu portretul în medalion al lui Iisus pe piept, înconjurată de 14 sfinți, prooroci și patriarhi care alcătuiesc Soborul acesteia.

Aceeași pictură valoroasă și reprezentativă se află și în Naos unde suprafața interioară a pereților este împodobită cu evenimente și momente biblice fundamentale ca: Intrarea lui Iisus în Ierusalim; Retragera și reculegerea lui Iisus în grădina Ghethsimani; Trădarea lui Iisus de către Iuda Iscarioteanul și arestarea sa în grădina Ghethsimani; Judecarea lui Iisus de către Sinediul din Ierusalim; Interogarea lui Iisus de către Ponțiu Pilat- guvernatorul roman al Palestinei; Crucificarea lui Iisus pe dealul Golgotei; Învierea lui Iisus, evenimente majore din istoria creștinismului, care sunt reprezentate în pictura registrului superior de pe perețele vestic al Timpanului. Pictura Naosului conține și alte evenimente și personaje biblice importante ca: Arătarea Mântuitorului celor 12 apostoli la 8 zile după Înviere, eveniment înfățișat pe cupola semicirculară a absidei nordice. În registrul inferior al picturii de pe perețele nordic al Naosului sunt reprezentați Arhanghelul Mihail, Marele Mucenic Dimitrie, sfinții Cozma, Damian și o serie de prooroci, cuvioși și mucenici. Importante evenimente și persoane biblice sunt prezentate și în pictura de pe perețele sudic al Naosului dintre care menționăm: Înălțarea la Ceruri a lui Iisus în prezența celor 12 apostoli redată pe cupola semicirculară a absidei sudice: Arhanghelul Gavril, Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, Sfinții Împărați Constantin și Elena susținând Sfânta Cruce, precum și o serie de sfinți, prooroci, cuvioși, mucenici și mucenici, înfățișate pe perețele sudic al Naosului.

Din pictura Naosului face parte și cea de pe pereții interiori ai turlei de deasupra acestuia; în centrul cupolei turlei este pictat chipul lui Iisus Pantocrator, iar în spațiul din jurul său sunt prezentate 4 tablouri cu personaje din anturajul său amplasate sub forma unei cruci. Pe pereții interiori ai turlei sunt pictați în planuri suprapuse cei 12 apostoli ai Mântuitorului Iisus. Pictura din interiorul biserici este completată de aceea de pe catapeteasmă și de pe pereții

HISTORIA MAGISTRA VITAE!

altarului, caracterizată prin regeonalitate, varietate și valoare aceasta. Fațada catapartează pe deasupra altarului este împărțită în 3 registre orizontale delimitate între ele prin brâuri semirotunde din cărămidă. Registrul inferior al fațadei Catapetesmei este compartimentat în 13 tablouri verticale de formă dreptunghiulară în care sunt pictate scene din viața pământească a Mântuitorului. În cel de-al doilea registru al fațadei care are tot 13 tablouri de formă dreptunghiulară cu partea superioară semiovală sunt zugrăviți cei 12 apostoli ai Mântuitorului așezați 6 dintre ei în dreapta și 6 apostoli în stânga sa. Ultimul registru al fațadei Catapetesmei are de asemenea 13 tablouri dar de forma unor medalioane în care sunt pictați părinții creștinismului, mari mucenici, mari prooroci, sfinți cuvioși, cei mai importanți sfinți și martiri. Deasupra Catapetesmei, pe un pedestel de cărămidă care este partea intergranță a acesteia se află Crucea din piatră înaltă de cca 2 m pe care este pictat Mântuitorul crucificat, alături de care se află mama sa Maria și mironosița Maria Magdalena, pictate pe 2 plăci dreptunghiulare de piatră înalte de cca 1 m și late de cca 0,50 amplasate în stânga și în dreapta crucii.

Ultimile imagini din pictura interioară a acestei biserici sunt cele de pe pereții Altarului; pe plafonul acestuia este pictat chipul lui Dumnezeu care are în dreapta sa pe fiul său Iisus și în stânga pe Maria Precista, înconjurați de Serafimi și Hruvimi și de cete îngerești. Pe pereții Altarului sunt reprezentați cei mai importanți sfinți, mari prooroci, mari cuvioși, patriarhi și mari mucenici.

Analizând sumar compoziția picturii de pe pereții acestei biserici, rezultă că în vederea realizării ei, cei desemnați să o execute au efectuat o amplă și temenică documentare religioasă și tehnică. Proiectantul iconografiei picturii acestei biserici s-a bazat pe relatările Evangheliei apostolului Luca, cea mai completă dintre cele 4 recunoscute, care descrie evenimentele și momentele

fundamentale din Noul Testament și care sunt redată cu fidelitate în compoziția ei. Remarcăm prezentarea convingătoare a celor 3 divinități, a sfinților, proorocilor, marilor cuvioși, mucenițelor și mucenicilor creștini, cu chipuri luminoase, umane și pline de har, care par a se adresa oamenilor, facilitând astfel apropierea credincioșilor de Dumnezeu, de Iisus Mântuitorului și Maica Precista. Pe lângă calitatea artistică a picturii, originalității iconografiei ei și a mesajului divin pe care îl transmite, valoarea acesteia este sporită de prezența în compoziția ei a "Albastrului de Voroneț" potrivit afirmațiilor specialiștilor în arta creștină.

După terminarea lucrărilor de construcție și pictare, ctitorul bisericii, Gheorghe Nicolae Smerna s-a preocupat de dotarea acesteia cu toate cele necesare desfășurării slujbelor religioase. Potrivit datelor furnizate de către documente istorice ale epocii, aceasta biserică rucăreană a fost înzestrată până în anul 1786 cu obiectele ritualice necesare ofierii slujbelor religioase, cu cărți de cult, cu strane pentru credincioși. Înzestrarea acestei biserici s-a realizat și prin donațiile de icoane, cărți de cult, candelă, năframe, etc. făcute de către credincioși.

Datorită valoroasei picturi religioase de pe pereții săi, arhitecturii sale postbrâncovenești și înfățișării impunătoare și atrăgătoare, această biserică a devenit în scurt timp cel mai important și reprezentativ lăcaș religios ortodox din Rucăr și împrejurimi. Având în vedere elementele definitorii anterior prezentate, această biserică a fost vizitată de-a lungul timpului de către importanți oameni de cultură, miniștri, savanți, militari, etc., care au poposit la Rucăr ca: istoricul și revoluționarul Nicolae Bălcescu, revoluționarii pașoptiști Gh. Magheru, Al. Golescu, I. Câmpineanu, C. N. Filipescu, Ion Voinescu II, omul de artă Carol Popp Szathmari, istoricul C. Aricescu, savanții I. Simionescu, Gr. Ștefănescu, O. Brândză, scriitorii: I. Slavici, Al. Vlahuță, G.

Coșbuc, Panait Cernea, valorosul politician Titu Maiorescu, etc.

Acest valoros lăcaș de cult ortodox a funcționat normal până în anul 1902 când, începându-și activitatea religioasă Biserica din Mijloc nou construită, de dimensiuni apreciabile, a devenit biserică de cimitir.

În urma ocupării Rucărului, în octombrie 1916, de către armatele germano-austo-ungare, Biserica ortodoxă din cartierul Suseni și-a încetat activitatea religioasă și a fost profanată, ca și celelalte biserici din localitate. Biserica din Suseni-Rucăr a fost jefuită de către administrația militară germană instituită în localitate, care și-a însușit obiectele de cult, odăjdiiile preoțești, chivotul bisericii, icoane, strane, clopotele și a fost transformată în depozit de muniție, situație care s-a menținut până în noiembrie 1918.

Având în vedere starea de degradare în care se afla, Comisia Monumentelor Istorice a dispus efectuarea de reparații la această biserică rucăreană care s-au executat în perioada anilor 1925-1927. Cu toate reparațiile efectuate, deteriorarea acestui lăcaș ortodox s-a accentuat în a doua jumătate a sec. al XX-lea datorită puternicelor cutremure din 1940, 1977 și 1986, a intemperiilor și a slăbirii zidurilor de fundație, ceea ce a necesitat executarea unor ample lucrări de renovare care s-au efectuat din inițiativa Episcopiei Argeșului și Mușcelului în anii 1997-2008. În urma acestor lucrări de consolidare și restaurare Biserica ortodoxă din Suseni-Rucăr și-a redobândit înfățișarea inițială ceea ce permitea revenirea ei în rândul lăcașurilor de cult active. În urma hotărârii Arhiepiscopiei Argeșului și Mușcelului de reintroducerea acestei biserici în rândul celor în funcțiune, la data de 18 octombrie 2011 a avut loc resfințirea ei în prezența I.S. Arhiepiscopului Calinic și a unui sobor de preoți. Astfel, Biserica din cartierul Suseni și-a reluat activitatea misionară, dobândind o parohie proprie, devenind a treia biserică ortodoxă din Rucăr-Mușcel.

MORMÂNTUL EROULUI NECUNOSCUȚ

Ca un simbol al cinstirii tuturor acelor care au plătit cu prețul sângelui și al vieții lor dezglobirea fraților și unitatea națională a întregului neam, ziua de 14 mai 1923, Ziua Înălțării a fost stabilită prin ordinul Ministrului de Război. În 378 din 02.01.1923 actul sublin al Sărbătoririi și alegerii EROULUI NECUNOSCUȚ. Pentru slăvirea eroilor țării noastre, s-a ales intenționat ziua Înălțării Mântuitorului pentru a simboliza sacrificiul și înălțarea în rândul celor drepti a celor care și-au dat viața pentru patrie.

În ziua de 14 mai 1923 a sosit la Mărășești generalul Mărdărescu, ministrul de război împreună cu o obligație de ofițeri superiori. Pentru alegerea „EROULUI NECUNOSCUȚ al României Mari” s-a desemnat un ofițer de război, cel mai vretric și mai meritos, elevul fruntaș SÂNDULESCU C. AMILCAR, șeful clasei I-a liceului Militar Craiova. La biserica localității au fost aduse sicriile a zece eroi dezgropați. Din toate colțurile țării sosiră delegații și luptătorii care apăraseră pământul țării. După oficierea serviciului religios, generalul MĂRDĂRESCU a luat de mână pe elevul SÂNDULESCU AMILCAR și înconjurând catafalcul s-a oprit și a zis: „ACUM ALEGE UNUL, PE CEL CE VREI CREDE”. Elevul Săndulescu Amilcar, după ce și-a plimbat ochii vioi peste tot, a mers către cel de-al patrulea sicriu din rândul întâi și întinzând mâna a zis: „ACESTA ESTE TATĂL MEU”.

Asistența electrizată a început să exclame fără voie cuvinte de admirație și fiecare voia să-l vadă. Toți ochii se umeziră și suspinile se amortizau cu rugăciunea, fiecare în acele momente Amilcar Săndulescu a rostit-o în genunchi lângă eroul ales. Eroul a fost lăsat în biserică, iar ceilalți nouă au

fost duși în Cimitirul din Mărășești, fiind purtați pe brațe de către echipa de soldați. Cei nouă eroi au fost înmormântați în Cimitirul din Mărășești, unde a fost oficiat un nou serviciu divin. Eroul născut a fost coborât pe platforma capului fumbru de către ofițerii cavaleri ai ordinului „Mihai Viteazul” și purtat pe umerii lor până la vagonul mortuar.

În ziua de 15 mai 1923 „EROUL NECUNOSCUȚ AL ROMÂNIEI” a sosit în Gara de Nord București, fiind așteptat de Regele Ferdinand și Principele Carol cu întreaga suită de numeroși ofițeri superiori. În ziua de 17 mai 1923, cortegiul a poposit în Parcul Filaret, unde „Eroul Necunoscut” a fost înhumat cu deosebită pompă. A rămas ca o datorie de onoare pentru toate generațiile viitoare ale neamului românesc să descopere și să se plece deasupra mormântului eroului necunoscut. România în acel crâncen război a venit cu partea sa de durere, cu partea sa de morminte. 800.000 de vrednici și harnici cetățeni români au căzut pe toate câmpurile noastre de bătălie unde a fost în joc nu numai soarta unui popor și

soarta unei civilizații și cauza dreptății.

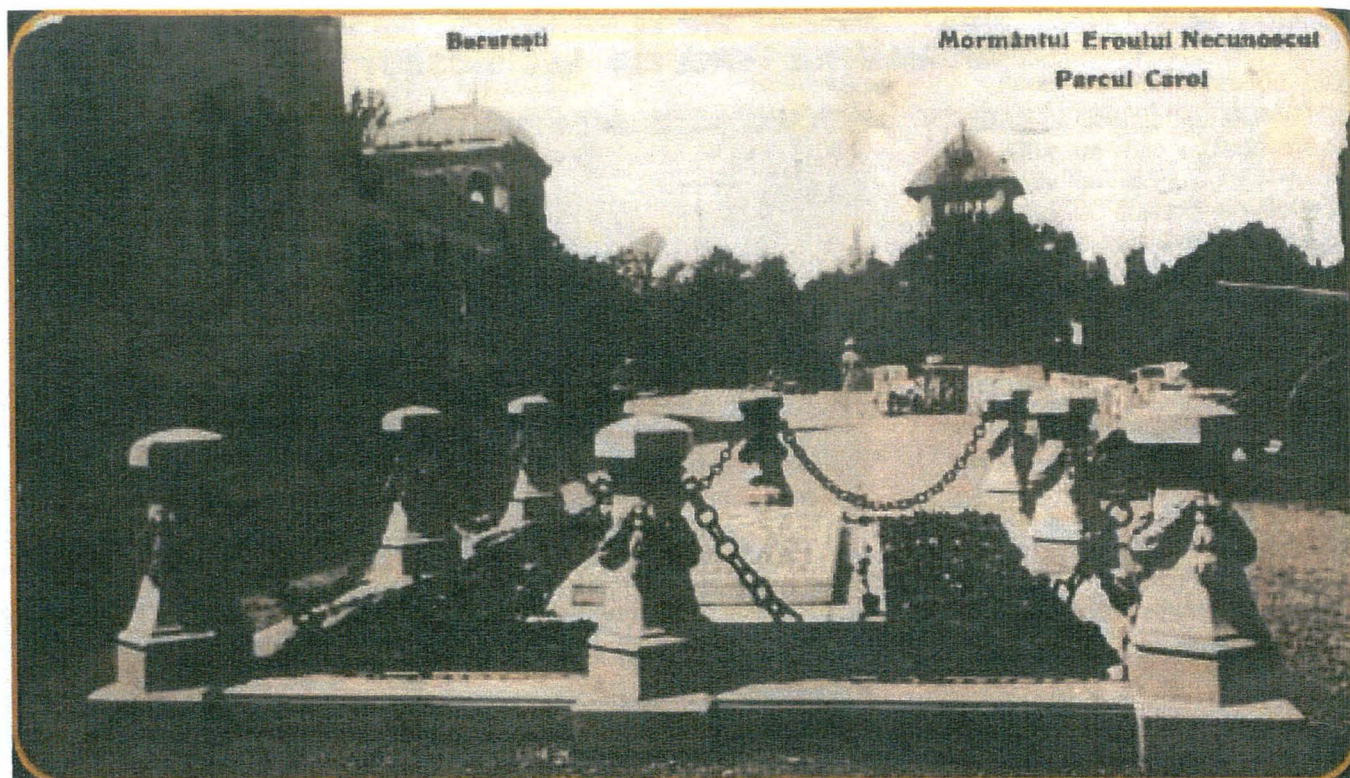
Eroul Necunoscut este oastea română, este viteaza divizie de la Cerna este neîfruntata apărare a trecătorilor din Carpați, este neobosită strajă a luptelor din înălțimile Râmnicului, Mateiași și Pravăț, Predeal, Predeluș și Tabla Buții.

El este eroica oștire a Dobrogei. El înfățișează pe eroii izbânzilor de la OITUZ, MĂRĂȘEȘTI, MĂRȘTI. El este într-un cuvânt simbolul poporului român. El este izbânda tristă. El este istoria. El este menirea. În acele zile ale lui mai 1923 românii au avut bucuria de venerarea mormântului unui erou, care înruchipa jertfa tuturor celor căzuți pe câmpul de luptă de nu au putut fi identificați și redați propriilor familii.

La 23 iulie 1923 s-a întâmplat însă o mare tragedie. Elevul eminent AMILCAR SÂNDULESCU, de la Liceul militar Craiova, care a fost ales să desemneze „Eroul Necunoscut” spunând acele cuvinte emoționante și memorabile; Acesta este tatăl meu, s-a înecat în Marea Neagră.

HISTORIA MAGISTRA VITAE!

Astfel, liceul pierdea pe orfanul de război care plămădise în sufletul său încă din băncile școlii gânduri atât de frumoase pentru neamul și patria sa. S-au încercat toate mijloacele posibile ale salvării; au fost zadarnice toate eforturile. Corpul a fost aruncat în valuri pe la miezul nopții. A fost înbălsămat și așezat într-un sicriu. La aflarea nenorocirii, o comisie militară s-a deplasat la fața locului, iar locuitorii din Techirghiol, unde s-a întâmplat nenorocirea, au oprit în semn de doliu timp de două zile orice petrecere, orice manifestare de veselie, aducând flori și vărând lacrimi la căpătâiul său. După ceremonia religioasă și prezentarea onorurilor militare, corpul neînsuflit a fost depus într-un vagon mortuar și transportat la Craiova. Corpul neînsuflit al elevului Săndulescu a fost întâmpinat de Conducerea Liceului, de colegi și de autoritățile civile, în frunte cu prefectul jud. Dolj.

Corpul neînsuflit al elevului a fost depus în vestibulul școlii având o gardă de onoare formată din elevi și ofițerii școlii. A

două zi la ora 16 a avut loc ceremonialul de înmormântare.

În alocuțiunile ținute de colegii și comandanții săi, au fost adresate cuvinte de durere și regret etern. Durerea a fost atât de mare și neașteptată astfel : „E greu de tot să mori, atunci când nici n-ai început să trăiești.” Hărăzit să fii ales ca prin gestul tău să arăți că acesta este „Eroul Necunoscut”, numele tău se va scrie în cartea de aur a neamului. În cuvântul său Comandantul Școlii s-a adresat colegilor lui Săndulescu: „Voi elevi, să vă aduceți aminte de sufletul curat al colegului vostru, cu care soarta a fost nemiloasă. Dormi în pace, Copil-Simbol al neamului românesc, Amilcare, tu fiul Neamului, tu fiul suferinței, tu speranța zilelor de mâine, tu siguranța hotarelor lui Ștefan Vodă și al lui Mihai Viteazul, tu copil iubit, tu, nu puteai să trăiești printre noi, muritorii de rând, chipul tău nu putea fi văzut mai mult de ochii noștri. Tu Amilcare, tu ești micul erou al legendei noastre naționale, care cu tatăl tău, Eroul NECUNOSCU” veți purta prin

secole și suferințe, dar și gloria ODISSEI STRĂBUNE. După parcurgerea unei mari părți a municipiului Craiova, Cortegiul Funerar a sosit la cimitirul SINEASCA. În urma ultimei rugăciuni rostită de numeroși preoți Amilcar Săndulescu a fost coborât în bolta construită în cimitirul eroilor și într-o consternare..... a fost înmormântat. După ani și ani se cuvine să ne plecăm cu respect și să îndreptăm cu pioșenie gândul spre Eroul NECUNOSCU și FIUL SĂU și zicem: să se bucure în pace, acolo unde Dumnezeu Atotputernicul cheamă numai pe cei fără de prihană. De menționat că în perioada Comunistă, mormântul

„Eroul NECUNOSCU” a fost transferat la Mărășești, iar în anul 1991 a fost readus la locul lui din parcul CAROL - București. Deci mormântul

„Eroul NECUNOSCU” poate fi vizitat oricând, iar flacăra lui arde continuu.

Colonel Gogu Radescu

TRADIȚII

CĂLUȘARII ȘI ROSTURILE LOR MAGICO-RITUALICE
ÎN CIVILIZAȚIA TRADIȚIONALĂ ROMÂNEASCĂ

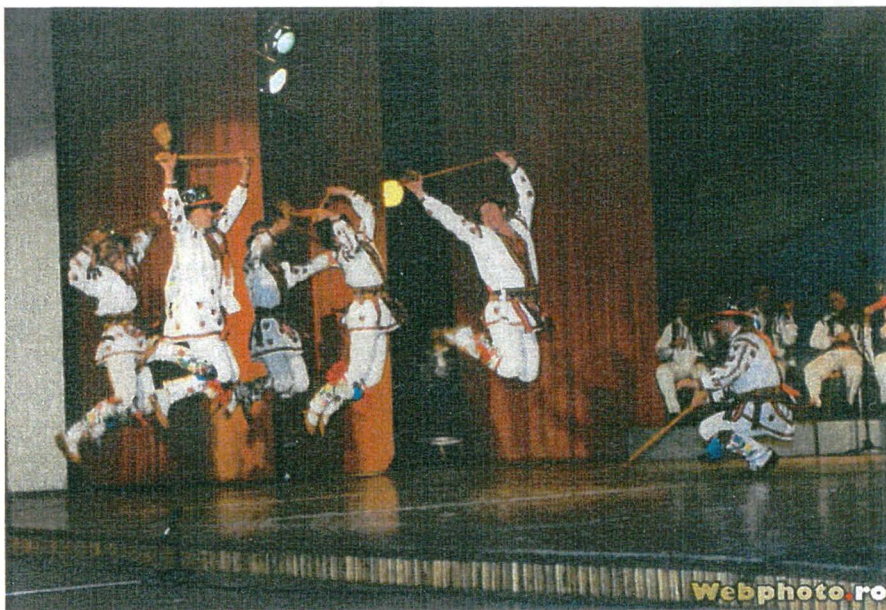
Despre călușari și jocul călușului se pot spune foarte multe, dar articolul de față își propune să prezinte doar acele aspecte legate de rosturile lor cu caracter magico-ritualic specifice structurii tradiționale a satului românesc arhaic.

Din punct de vedere al factorului uman ceata de călușari se compunea din 12-14 dansatori, un vătaf, un stegar și un mut, costumați în straie tradiționale de ceremonie din care nu lipseau betele, pălăria și clopoțelii. Ceata se forma obligatoriu în ziua Stratului de Rusalii și ținea 21 de zile până în miercuria dinaintea Rusaliilor inclusiv. Deși erau destui oameni care credeau că ceata de călușari are ceva malefic, covârșitoarea majoritate a oamenilor era de părere că dimpotrivă, călușarii sunt timiși de Divinitate să alunge răul sub orice formă și oriunde s-ar afla acesta.

Așadar, călușarii se socoteau slujitorii Tatălui Ceresc înainte de Iisus Hristos, având convingerea că ei împlinesc binele și vrerea lui Dumnezeu pe pământ. De călușari nu se prind lucrurile rele, necurate; ei sunt mai tari decât dracul. Gospodăria în care se joacă jocul Călușului este ferită de rele. Strigoii nu vor călca în astfel de gospodării, lelele nu vor trece pe deasupra lor și zmeii, care în formă de flăcări intră pe coș, nu se apropie. Lângă steag, în tot timpul când se desfășura ceremonialul, erau așezați cei bolnavi, luați din Rusalii, pociți de Rusalii sau de lele; culcați pe spate, mutul îi sărea de mai multe ori, îi lovea cu phallus-ul în cap și la tălpi.

Hora Călușului era începută de doi călușari și de gazdă la mijloc; a juca lângă călușari înseamnă a avea noroc și sănătate. Copiii din leagăn erau dați călușarilor în brațe, în timpul horei, în același scop; de ei nu se vor prinde relele și pocelile.

Înainte de a trece la horă, gazda venea la vătaf și ridica

sarea și celelalte lucruri puse alături, numai lăna revea celor din Căluș, fără a fi socotită ca plată.

Sarea era dată vitelor s-o lingă chiar în seara respectivă, după ce se întorceau de pe câmp; usturoiul și pelinul erau la mare preț în medicina casei; boabele de grâu, mei, orz, ovăz, mazăre și cânepă, parte erau aruncate în dimineața zilei următoare la păsările din curte, restul erau păstrate pentru a fi amestecate între cele ce urmau a fi semănate pentru recolta anului viitor. Rămurele de salcie erau duse de un călușar pe care îl desemna vătaful, și prinse la ușa casei sau la un stâl al sălii, la ușa grajdului și la poarta „din dos” a gospodăriei, care da spre livadă sau spre grădina de zarzavat. Ramurile de jugastru erau puse de gazdă la jugul boilor și la putineii de lapte. Am arătat că numai cu învoirea vătafului erau așezate lângă steag căpestrele cailor, fierul plugului, un topor și o seceră, pentru acest lucru plătindu-se o sumă mai mare.

Este interesant de amintit că printre boabele de strachină nu era permis să se pună boabe de porumb, cum nu erau permise nici căpestrele boilor. Căpestrele cailor aduceau sănătate și făceau caii mai fumoși, mai ageri și mai puternici, fără a deveni năvălași;

în cazul cailor abrași, le lua năravul. Stăpânul putea dormi fără teamă când se ducea cu ei la păscut, noaptea, pe câmp sau în pădure, fiind ferit de lele și Rusalii, precum și de poceli sau alte lucruri necurate. Animalele nu puteau fi deocheate și nu căpătau nărav. Fierul plugului pus în Caluș era mai spornic la arătură și aducea belșug; peste locul arat cu un astfel de fier nu treceau lelele, Rusaliile și zmeii. Nimeni nu putea să facă vreun rău nici gospodăriei, nici ogorului. Numai cu un plug care avea un astfel de fir se putea colinda de Anul Nou. Cu toporul pus în Căluș se puteau opri zăliștea (vântul puternic, furtuna) și grindina; după stărnirea stihiei, gospodarul îl arunca spre cer în așa fel ca toporul să se rotească în aer și să cadă cu leafa în pământ. În acest timp el spunea: "Ferește-ne, Doamne, de puterea celor rele!". Dacă toporul se înfîșea din cădere, era semn bun, iar dacă nu, gospodarul îl lua de coadă și-l izbea cu leafa în pământ, spunând: "Să piară zăliștea și să se limpezească cerul!". Cu muchia toporului pus în Căluș, în noapte dinaintea Sfântului Andrei (30 noiembrie), când în zonă se sărbătorea Filipii – supraveghetorii cailor și lupilor în primul rând, dar și ai

TRADIȚII

oilor și celorlate dobitoace - , se loveau parii de la gard, de la târlă, precum și ușa grajdului și poarta târlei, pentru ca dobitoacele să fie ferite de lupi. Un astfel de topor era folosit și de cei ce descântau de urât, de boala copiilor (epilepsie) și de Muma-Pădurii.

Secera pusă în Căluș se folosea la descânțete pentru dobitoace. Cu o astfel de seceră se tăia iarba care se da vacilor și oilor cărora „li se lua mana”. Existau deci motive suficiente pentru ca aceste obiecte să se pună numai cu acordul vătafului, în urma unei plăți mai mari chiar dacă unii gospodari credeau despre călușari că sunt oameni ai necuratului, când era vorba de sporul și belșugul adus gospodăriei, nu conta cine-l aduce; în această privință era o înțelegere și credință foarte puternică, generală.

În timpul cât se juca Hora, săvârșea anumite taine, pe care le știa doar mutul. Amândoi intrau în casă, împreună cu gospodina care mărturisea bolile de care sufereau cei ai casei. Mutul scotea din traistă buruienile tămăduitoare, cerute de vătaf, care explica modul de preparare și folosire. Se întrebunțau peste 40 de plante medicinale pentru cele mai diferite boli. Pentru friguri se bea fiertură de broască țestoasă. Pentru bolile femești, apa în care fierbeau buruienile era trecută prin phallus. În rarele cazuri de sculament, cel bolnav rămânea

singur cu vătaful și mutul, era așezat cu fața în jos și bătut zdravăn cu phallus-ul la spate. Nu avea voie să țipe, pentru că nu-i venea vindecarea. După aceea i se da praf pregătit din gândăcei de frasin și i se trecea prin apă prin phallus, pentru fier praful respectiv, amestecat cu pir. Apa trecută prin phallus era păstrată într-un ulcior nou, din care nu se băuse, sau într-o oală mare, nefolosită; pentru acestea erau

preferate vasele care aveau ca ornament un șarpe, sau motivul șarpelui, lucrate în special de olarii din Curtea de Argeș.

Până să iasă din casă, mutul băga phallus-ul prin vasele gospodinei, prin putinei, iar la ieșire, femeia îi aducea o oală cu lapte și mutul pleca mestecând laptele cu phallus-ul și executând diferite gesturi burlești; ieșea din curte, la horă, unde executa diferite scene. Dacă în gardul gospodarului se aflau oale, puse în uluci, toate erau sparte de mut cu paloșul și phallus-ul într-un mod care stârnea râsete generale.

Câte o femeie mai îndrăzneală căuta să se apropie de mut pentru a-i smulge strame din peticele hainei; se foloseau pentru afumat contra sperieturii și baubaului, a urâtului de noapte la copil. În această privință Ioana Nania (n. Ioardan Ș. Ioana, 26 aprilie, 1903), din Leșile, ne mărturisea, la 31 august 1980, cu convingere: „ Când era mic, băiatul meu, Ilie, s-a speriat tare și avea frică de întuneric; nu ieșea sigur din casă. Am luat de la mut câteva strame și l-am afumat și n-a mai cunoscut copilul, urâtul și frica”.

Ritualul se desfășura începând din ziua Stratului de Rusalii, până în prima duminică după Rusalii, în jurul steagului, stâlp cosmocentric arhaic, care nu numai că nu avea voie să cadă, dar nu mai simpla înclinare înseamnă o mare

nenorocire pentru întreaga comunitate, steagul fiind lucrul cel mai sfânt al Călușului, reprezentând coloana sacră a cerului, care asigură comunicarea cu cerul. Pe el se pune și se dezlega jurământul „pe Zău” , adică pe Tatăl Ceresc, pentru că era stâlpul sacru al legăturii ancestrale din pământ și cer, dintre comunitate și Zău, în final, prin sfințenie, un stâlp profilactic.

Am văzut că la terminarea celor nouă zile de ceremonial, steagul era rupt și aruncat în apă, în concepția locuitorilor din zonă, apa fiind socotită „ lucru sfânt” și până prin deceniul 1951 – 1960 nimeni nu ar fi îndrăznit să arunce în apă lături, bălegar, cioburi, metale ori cadavrul vreunui animal. „ Spurcarea apelor” era prevestirea sfârșitului lumii, a anului 2000.

Din prăjina steagului, călușarii luau doar câteva așchii pentru fiecare, acestea zgornind, prin afumare, teama de întuneric, aducând și vindecarea unor boli; mai mult, „când omul moare și mai ales un călușar, e bine să-i aprinzi o așchie din steagul Călușului ; pe lumea ailaltă va avea mai multă lumină” , dovadă incontestabilă a legăturii steagului cu lumina celestă.

Pe ansamblu se poate concluziona că prin varietatea de acte cu caracter magic, profilactic și terapeutic , prin funcția sa de mijloc de cunoaștere și influențare a naturii și divinității jocul călușului și călușarii, reprezintă un element de importanță covârșitoare în civilizația tradițională românească, originile și vechimea lui plasându-l printre cele mai vechi manifestări de acest gen din lume.

Prof. Tudor Vlad

Documentare, Bibliografie:

Ion Nania-Rusaliile, *sărbătoare multimilenară în spațiul românesc*, Editura Alean , Pitești, 2009

Vlad Ionuț Semuc-*Elemente de geografie mitică a României-Călușul*, Editura Etnologică, București, 2008

TRADIȚII

EXPLOATAREA TRADIȚIONALĂ A LEMNULUI DIN ZONA RUCĂR-PODUL DÂMBOVIȚEI-DÂMBOVICIOARA ÎN MĂRTURIA UNUI MUNCITOR FORESTIER ȘI MEȘTER POPULAR SCULPTOR

Traian Herseni, un mare cercetător al satului românesc și al realităților lui cultural- spirituale spunea despre modul cum trebuie făcută cercetarea etnografică, și mai ales ce principiu trebuie să stea în spatele acestei cercetări: „**Să nu uităm că dacă în științele naturii putem distruge și chiar ucide ca să aflăm adevărul, cunoașterea unui neam purcede în primul rând din dragostea față de el.**

Aici adevărurile nu se desvăluiesc dacă te apropii numai cu socoteala rece a minții, și odată stabilite, ele n-au valoare decât dacă neamul se înalță prin ele și crește organic.

Dragostea de adevăr trebuie să se îmbine cu dragostea de neam, pentru că numai aceasta ne duce la cunoașterea adevărată, și ne ajută să alegem căile cele mai prielnice pentru o viață sănătoasă care să fie și omenească dar și românească.”

Exploatarea tradițională a lemnului reprezintă una dintre activitățile de bază ale locuitorilor din zonele montane.

Fiind o activitate ce presupunea un efort fizic deosebit, a fost necesară folosirea unor instalații tradiționale, a unor tehnici străvechi de exploatare și transport a masei lemnoase.

Instalațiile tehnice populare, reprezintă unul dintre cele mai importante și mai interesante capitole ale civilizației tradiționale, pentru că ele prezintă o imagine pe cât de concludentă, pe atât de spectaculoasă a efortului permanent depus de om pentru a-și ușura existența.

Industria populară aparține unui sistem om-mașină sau om-instalație, a cărui esență constă în principal în fenomenul de automatizare a procesului de producție, deci de substituie a

subiectului, din funcția de creator nemijlocit, prin instalația acționată de energiile naturale, în cea de organizator și supraveghetor al procesului muncii, având drept principală consecință, randamentul mult superior al procesului de producție și economisirea energiei umane.

Captarea și utilizarea cu ajutorul instalațiilor a diferitelor forme de energie-hidraulică în cazul exploatărilor forestiere-de către locuitorii spațiului carpato-dunărean ilustrează nu numai găsirea unor soluții optime de adaptare la mediul geografic, ci și aplicarea lor într-o manieră specifică, proprie unui anumit tip de gândire tehnică.

Spațiul românesc datorită particularităților sale istorice, sociale, geografice și economice a permis conservarea în stare activă a unor tehnici și instalații

tradiționale de exploatare a lemnului până în cea de a doua jumătate a secolului XX, situație unică în Europa vremii respective.

Acest aspect deși a avut anumite consecințe negative asupra securității și a productivității muncii, a avut însă și consecințe extrem de pozitive asupra cercetării etnografice de teren, putându-se reconstitui un întreg sector de activitate din mărturiile unor foști muncitori la pădure.

Un astfel de muncitor la pădure a fost și Nelu Ancu, din localitatea Podul Dâmboviței, care a reușit să ne readucă pentru câteva ceasuri imaginea unei lumi din care a făcut parte, pe care a iubit-o și a slujit-o din copilărie, pe care o iubește și acum și de care se simte legat cât va trăi pe acest pământ.

Ion - Nelu Ancu este un om extrem de complex atât ca structură intelectuală cât și ca structură sufletească. Are o istorie a existenței sale fascinată și dramatică în același timp, și i-a făcut o deosebită plăcere să ne o povestească, cu har, nostalgie și

incredibilă luciditate și memorie a detaliilor pentru cei 80 de ani pe care i are.

A reușit să găsească în ființa lui știință și putere, ca să fie în ordinea experiențelor profesionale, și muncitor necalificat la Întreprinderea Forestieră Rucăr, a fost și elev al Școlii Militare de Ofițeri, și mecanic la Șantierul Hidrotehnic Pecineagu și primar vreme de 4 ani al comunei Dâmbovicioara.

După pensionare și-a desfășurat la un înalt nivel tehnic și artistic pasiunea sa de o viață pentru sculptura în lemn, realizând o veritabilă expoziție de miniaturi și machete prin care s-au reconstituit unelte și instalații tradiționale de exploatare a lemnului.

Datorită experienței sale a fost interviuat în calitate de consultant de specialitate în materie de poduri tradiționale, în prestigioasa lucrare bilingvă româno-engleză „Podul, creație, trăire și cunoaștere”, vol. 1, autori Sabin Florea, Constantin Ionescu și Cornel Chirvai, apărută în 2012 la editura Publishing House. Mi-a prezentat cu mândrie și modestie în același timp acest volum, cu o ținută artistică și tehnică deosebite, iar apoi interviul pe care mi l-a dat s-a constituit de la sine într-o pledoarie pentru muncă cinstită, istorie trăită la cote înalte și mai ales simț artistic de excepție.

Am înțeles din destăinuirile sale, că într-adevăr alături de cele 2 mari civilizații fundamentale românești-civilizația lutului și civilizația agro-pastorală-civilizația lemnului completează o triadă cu rezultate de nivel european și chiar mondial, iar vechimea și profunzimea acestei civilizații suscită și acum cel mai viu interes din partea cercetătorilor..

Din lunga și fascinată poveste a vieții sale profesionale am ales doar partea în care povestește cum anume se făcea exploatarea materialului lemnos

TRADIȚII

din momentul în care era tăiat și până ajungea prin plutire la fabrica de cherestea deoarece aceste operațiuni au dispărut complet din activitatea forestieră contemporană, iar aducerea aminte a acestor tehnici este interesantă la cel mai înalt nivel și pentru un etnolog dar și pentru orice om care este interesat de acest mod de exploatare a lemnului.

T.V.-Domnule Nelu Ancu spuneți-mi vă rog cum se făcea exploatarea masei lemnoase în perioada în care a-ți lucrat dumneavoastră.

N.A.-Lemnul, fie că era buștean sau lemn cu diferite întrebuințări, se transporta fie prin corhănire pe pantă, fie pe canale special amenajate. La Rucăr, la Clăbucet, era un canal de 6 km, era cel mai lung din zonă, dar erau și canale mai scurte, în funcție de configurația terenului. Canalul era făcut din bârne de lemn îmbinate cu cuie de lemn de fag lungi de 10 cm. Un lemn care era dat de la coadă-așa se zicea în limbajul forestier-ajungea la Dâmbovița în 3 minute, dar asta se întâmpla doar în timpul iernii, când pe canal se făcea un sigon de gheață..Din loc în loc însă pe acest canal erau cam 40 de Țitori sau poștași, oameni care supravegheau canalul dar ei stăteau la distanță de 20 de metri de canal pentru că se întâmpla ca să sară un lemn și la 10 metri de canal și dacă te prindea în raza lui de acțiune praf te făcea. Am lucrat și eu ca poștaş când aveam 16 ani. Acești poștași turnau apă pe canal care îngheța și înlesnea alunecarea lemnului, iar gheața asta formată pe canal se numea sigon.

T.V. Care era codul de semnale prin vorbă atunci când se dădea drumul la bușteni pe canal?

N. A. Când se dădea codul de jos de la tason, cei de acolo strigau tare, cât puteau „cargaa” iar apoi strigătul era purtat de poștași până sus.Când îi dădea drumul cei de sus de la grămadă la buștean strigau și ei cât puteau „vardaa”, semn că s-a dat drumul

la buștean pe canal. Cei de pe traseul canalului, ca să le arăte tuturor că merge bine strigau și ei „menaa”. De multe ori se forma o brigă pe canal adică o grămadă de lemne, și se întâmpla să se rupă canalul din cauza buștenilor care izbeau marginile. Atunci când se întâmpla acest lucru sau vreo altă problemă se striga „bauu”. Când se băgau oamenii să repare canalul, ca să fie siguri că nu se mai dau bușteni, și să poată să lucreze în siguranță strigau „ohii băă, ohii”..

T.V. De unde proveneau aceste strigături, aceste coduri de comunicare ?

N.A. Din vocabularul italian. Italienii au adus în exploatarea forestieră din România și unelte specifice, dar și un vocabular specific iar românii le-au preluat împreună cu toată știința exploatării lemnului.

T.V. Vreau să vă întreb un lucru foarte important legat de activitatea de exploatare a lemnului.Cum se făcea plutăritul ?

N.A. În 1949 când s-a înființat Întreprinderea Forestieră a început să se organizeze mai bine toată activitatea de exploatare forestieră. Atunci s-au adus meșteri din Maramureș și s-a format un baraj mai mic pe Dâmbovița pentru a mări debitul de apă, pentru că vara râul mai scădea iar plutele nu puteau să mai ajungă la fabrică.

În baraj s-a făcut un radier, adică un canal de fugă cum s ar spune prin care trecea pluta.Erau două feluri de plutire,a buștenilor: una sălbatică până la baraj și plutirea dirijată sau organizată de la baraj în jos.

Lângă baraj erau muncitori care făceau plutele, sau tablele cum li se spunea la buștenii legați. Prima tablă se numea buzar, iar pe buzar se afla cârma, erau și plute cu 2 cârme, cele care erau mai mari. În spatele buzărului se legau apoi alte table, până la 120 de metri cubi de buștean la o astfel de plută.

Având în vedere faptul că până atunci la noi nu se făcuseră plute, s- au adus plutași de pe Bistrița. Bistrița era un râu mai mare mai domol, în vreme ce

Dâmbovița era mai iute, mai îngustă, iar plutașii de pe Bistrița nu au rezistat. Ei doar le-au arătat muncitorilor noștri cum se face pluta și apoi au plecat, dar ai noștri au fost mult mai isteți, mult mai destoinici. Era totuși o activitate foarte riscantă, nu oricine era plutaș, plutașul era om între oameni.

Nu a durat prea mult acest mod de transport al buștenilor, doar până în 1962, când întreprinderea forestieră a construit un drum nou de la Podul Dâmboviței, pe chei pentru ca să se poată exploata parchete mari,s-au făcut drumuri și pe Măra și pe Căpitanul și prin alți munți,s-a făcut mecanizare, iar transportul buștenilor se făcea acum cu camioane, și astfel plutele au dispărut.

T.V. - Domnule Nelu Ancu spuneți-mi acum, la finalul discuției noastre, după ce ați trăit o viață în tradiții, în meșteșuguri tradiționale, cum definiți dumneavoastră tradiția românească, civilizația tradițională românească?

N. A. Tradiția românească m-a crescut și m-a călăuzit. Iubesc tradiția românească pentru că e trăită de mine în modul cel mai autentic.

La finalul acestei memorabile destăinuirii, cel mai bine se poate concluziona starea care l-a însoțit pe acest om de-a lungul întregii sale vieți prin următoarele cuvinte aparținând lui Ovidiu Papadima: „Munca nu e legitimată decât prin sfințenia ei”.

Prof. Tudor Tiberiu Vlad.

Bibliografie generală

GHINOIU.I coordonator, *Atlasul Etnografic Al României- Vol.-III*, Editura Academiei Române, Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, București, 2008
HERSENI TRAIAN-Probleme de sociologie pastorală,-Editura Academiei Române, București, 1941
PAPADIMA OVIDIU-O viziune românească a lumii- Editura Saeculum I.O.București, 2009

TRADIȚII

FIȘA MEȘTER

Nume: ILINCA
Prenume: ALEXANDRU
Adresa: Str. Principală
Persoana de contact: Ilinca Alexandru
Telefon: 0747551764
Email: ilincamarius28@yahoo.com

Data și locul nașterii: -

comuna Orlești, județul Vâlcea

Domiciliul actual: comuna Orlești, județul Vâlcea

Adresa atelier: în apropiere de Râmnicu Vâlcea, intrarea dinspre Sibiu

Experiența: 20 de ani

Meșteșug practicat: marochinărie

Obiecte create: opinci din piele de porc sau de vită

Participări la târguri, festivaluri și concursuri:

Festivalul Țuicii de la Coșești,

Târgul Meșterilor Popolari de la Craiova (2000-2012),

Târgul ceramicii populare românești „Cocoșul de Hurez” (2000-2012)

Alte activități: opincărie situată la ieșirea din Râmnicu Vâlcea

Schimb de meșteșuguri-Alexandru
 ILINCA, Adelina VOROVENCI și
 Cleopatra DOGARU, Rucăr

Alexandru Ilinca - meșterul opincar din Târgul meșteșugarilor

„Adevăratul meșter popular a învățat meșteșugul din familie, nu de la școală. Eu am învățat-o de la tata. 30 de ani am făcut croitorie la comandă, de-aia cu ștaif, apoi m-am tot dus pe la târguri și am văzut că nu prea sunt oameni care fac opinci. Și m-am apucat eu de făcut, că tot știam de la tata”, povestește meșterul din Râmnicu Vâlcea, acum cu parafă și atestat, în timp ce lucrează o opincuță de la zero, de dragul demonstrației. Și pentru că-i e drag de meșteșug, la începutul lunii iunie o să-i învețe până și pe americani, la Muzeul Astra din Sibiu, cum stă treaba cu opincăria. „Păi, opincăria e cea mai veche meserie. Nu-i aia de se spune despre ea că a fost prima, că doar alea nu se duseră descolte la produs”, glumește omul.

„Pe vremuri toată lumea își făcea opinci, cum își făcea și cămăși. Opincăria a apărut atunci când ăia cărora nu le ieșeau nici în ruptul capului opinci frumoase au văzut opinci mai frumoase ca ale lor la alții. Și s-au oferit să-i ajute la

câmp, sau cu altceva, numai să le facă și lor”, spune omul. Are și o opincă despre care spune că e din al Doilea Război Mondial, făcută dintr-o anvelopă de motocicletă nemțească. Dovada e pe talpa opincii. „Păi, românii au câștigat războiul cu opincile. Nemții au văzut urmele, și s-au gândit ei așa că motocicletele lor merg numai drept, dar românii or fi inventat ei ceva de pășește, și cine știe ce armă o mai fi și aia. Așa că au bătut ei mai în retragere, că oricum pierdeau războiul”, vine el cu o legendă de fabricație proprie.

Alexandru Ilinca îi învață pe americani să facă opinci

23 mai 2013

Autor:: Alina Fulger State

A confecționat sute de opinci dacice și luna viitoare va împărtăși meșteșugul, unui lot de studenți din SUA, în cadrul programului UNESCO. Meșterul popular, Alexandru Ilinca, confecționează opinci de mic copil, meserie învățată de la tatăl lui, Ilinca Gheorghe. S-a

născut în comuna Orlești, județul Vâlcea. „Pe vremuri, în fiecare familie, părinții îi învățau pe copii diverse meserii. Fetele învățau să coasă și să țasă, iar băieții meserii precum cea de fierar, opincar, și multe altele. Așa am învățat să fac și eu opinci”, spune Alexandru Ilinca, în vârstă de 60 de ani. A lucrat în croitorie 30 de ani. Confectionează căciuli, modele vechi, și cojoace din blană cu broderie. Mergând la târgurile meșterilor populari prin țară a văzut că e prezentat costumul popular din toate zonele, dar lipsesc opincile. „Nu erau opinci. Tata a fost opincarul comunei. Am mers la el și l-am rugat să mă învețe tot ce știe ca să nu ne pierdem tradiția”, povestește meșterul popular. Primele opinci le-a făcut pentru românii stabiliți în Italia. „În comunitățile de români din Italia, se merge la biserică, duminică, în costume populare și aveau nevoie de opinci. Le-au plăcut opincile lucrate de mine și m-am apucat de treabă. Am început să mă documentez, să citesc cărți cu privire la tradițiile noastre și așa am ajuns să confecționez opinca dacică care nu are influențe din afară”, spune Alexandru Ilinca.

TRADIȚII

Foto: Andrei Paul

Sursa: Primăria Municipiului Brașov

Americanii, gurguiul și nojițele opincii

Opinca dăcică confecționată de Alexandru Ilinca s-a făcut pe vremuri din piele de porc. „Porcul trebuia să fie de cel puțin doi ani ca să faci opinci. După ce se tăia, porcul era opărit cu apă caldă, apoi se înlătura părul cu un cuțit. Pielea se tăia apoi fâșii și se puneau la argăsit în coajă de arine. De la argăsit era scoasă după șapte zile, după care era întinsă pe scândură de lemn și pusă la uscat. Nu se ținea în soare, se usca la umbră, iar când se făcea opinca, pielea era udată și se lucra umedă. Opinca e la fel și pentru bărbat și pentru femeie și nu există calapod”, povestește meșterul. În luna iunie, Alexandru Ilinca o să învețe 17 studenți din SUA să facă opinci. Instruirea are loc la muzeul Astra din Dumbrava Sibului, în perioada 1-8 iunie 2013. „Am fost selectat, pe țară, în cadrul programului UNESCO să îi învăț pe americani să confecționeze opinci”, afirmă meșterul. În cadrul programului ei învață și sculptură și broderie. „Le arăt absolut tot legat de meseria asta și o să încep cu opincile confecționate din piele de porc. O să le explic cum se iau măsurile, după lungimea și lățimea piciorului, cum se dă forma dreptunghiulară, cum se fac găurile în material și cum se bagă nojițele. O să le explic că opinca se confecționează de la vârf cu gurguiul. Tivul opincii se numește îngurzit, și se ține până la călcâi, după care se bagă nojița și e bună

de plecat cu ea la dans”, ne explică procedeul de confecționare al opincii, meșterul Ilinca.

Opincă veche de 140 de ani

Are o colecție de peste 50 de opinci vechi pe care o prezintă la târgurile din țară. „Le-am luat de la oamenii de la țară. Unele le-am plătit, pe altele am dat câte ceva la schimb. Cea mai veche opincă are 140 de ani, e din zona Horezu. Mi-a dat-o un bătrân, o avea de la bunica lui. E din piele de vită, confecționată foarte simplu”, spune meșterul. În colecție Alexandru Ilinca are și opinci făcute din cauciuc. „După război nu a mai fost materie primă. A apărut mașina Dacia. Din cauciucurile aruncate, inscripționate Victoria, oamenii și-au făcut opinci”, precizează meșterul. Alexandru Ilinca a făcut sute de opinci pe care le-a comercializat în târguri. Povestește că la o opincă din piele naturală de porc, lucrată tradițional, se muncește și o zi. Cu pielea fabricată industrial se lucrează foarte ușor, o pereche de opinci e gata în două ore. O pereche de opinci costă între 30 și 100 lei. Meșterul va lăsa meseria pe mâna fiului său, Cătălin Ilinca, pasionat și el de acest meșteșug. Nu vrea să se piardă meseria, cu toate că, tinerii din ziua de azi au alte preocupări și nu mai sunt interesați de tradiții.

Din croitor de lux, opincar cu acte în regulă

Singura opincărie atestată din Oltenia se află la Râmnicu Vâlcea

Autor: Raul DUMITRESCU

În vremuri moderne, când lumea a uitat de tradiții, un fost croitor din Râmnicu Vâlcea, acum meșter popular cu acte-n regulă, s-a gândit să atragă atenția, într-un mod inedit, asupra meșteșugurilor de mult uitate. Alexandru Ilinca și-a deschis de câteva luni o opincărie în apropiere de oraș pentru ca lumea să-și amintească că acum patru decenii, la modă în sat nu erau tenișii chinezești și nici cizmele de cauciuc, ci tradiționalele opinci, încălțăminte de zi cu zi, dar și de sărbătoare a țărânului român.

O dilemă rezolvată cu... o afacere

În urmă cu câteva luni, când Alexandru Ilinca s-a decis să își deschidă o opincărie la intrarea dinspre Sibiu în orașul Râmnicu Vâlcea, dilema cea mai mare pe care voia să o rezolve era ce e ăla opincar: cel care poartă sau cel care face opincile? „M-am tot gândit că tot auzeam zicând unii la alții opincar și am luat dicționarul și m-am uitat, mă, cui îi zice opincar? Mie că fac opinci sau la acela care le poartă? Într-un dicționar scria că ăl de le poartă, în altul că ăl de le face, așa că m-am gândit că orice meseriaș care se respectă, că trebuie să am o firmă. După ce m-am frământat o lună de zile, tot dicționarul mi-a dat ideea. Opincăria era locul unde se confecționează opincile, așa că i-am dat drumul”, povestește Alexandru Ilinca.

Meșteșugul l-a învățat de la tatăl său, opincar de seamă în comuna natală, Orlești. Multă vreme, pe când era croitor la o întreprindere din Râmnicu Vâlcea, s-a ferit să recunoască că știe să confecționeze și opinci. Nu pentru că îi era rușine de originea sa, ci mai degrabă pentru că toată lumea lua în derâdere opinca... și apoi, cine să mai poarte așa ceva???

În ultimii ani, însă, s-a decis că e timpul să facă ceva pentru acest meșteșug al familiei sale și să nu-l lase pradă uitării. „Umblam prin piețe și târguri cu meșteșugul meu, respectiv croitoria, mai nimeream și la evenimente culturale, cu meșteri populari.

TRADIȚII

Eu, cum sunt mai receptiv la ce e în jurul meu, am observat că au cam dispărut opincile și mergând la timpul de când făcea taică-meu mi-am zis să-mi aduc și eu aportul la cultura românească și am zis să contribuie și eu cu opinca", a adăugat meșterul.

Mai mult din pasiune, deși opincile sunt practice

"Mi-am zis să-mi aduc și eu aportul la cultura românească și am zis să contribuie și eu cu opinca", Alexandru Ilinca Opincăria și-a deschis-o acum șase luni. Recunoaște că nu e o meserie bănoasă, deși cumpărători ar mai fi. „Sunt zone în țară unde se poartă de-adevăratelea. În zona Mehedințiului, la Padeș și am întâlnit un cetățean care făcea niște opinci din cameră de mașină care se vindeau de-adevăratelea, nu de ornament sau tradiție. Am întrebat oamenii: da, de ce le cumpărați. Mi-au spus că sunt practice. Sunt dintr-o zonă montană și se ocupau cu creșterea animalelor. Sunt pietre și dacă ar purta altceva și-ar luxa piciorul, i-ar fugi piciorul într-o parte pe când opinca îl protejează și se așează pe forma de relief", a mai spus meșterul opincar. Îi e teamă că peste câțiva ani opincarul, despre care spune râzând că sigur nu e în nomenclator, va dispărea, întrucât tinerii nu mai sunt interesați, nefiind o meserie bănoasă. „Eu sunt mulțumit, căci la preț eu le cer să-mi dea simbolic, măcar materialul să-l plătească. Eu am mulțumirea că din mâna mea iese ceva care e demult uitat și-l vede lumea. Mă bucur că pot să contribuie și eu cu ceva... Pentru mine e continuarea unei tradiții, pentru că eu de multe ori ies pe pierdere. Dacă merg la o expoziție, undeva, nu-mi decontează nimeni cheltuielile."

Secret de opincar

În micuțul atelier, desprins parcă din altă lume, scule felurite și necunoscute neavizaților stau înșirate pe o măsuță joasă bătrânească. „Nu am nevoie decât de o bucată de lemn", ne spune

artizanul. „Mare minune și cu confecționatul opincilor astea, căci pe cât de simplu pare, pe atât de complicat este", adaugă meșterul, în timp ce dintr-o bucată de piele maro taie un dreptunghi, apoi cu o daltă începe să găurească, din loc în loc, pe margini. „Asta, după cum a făcut găurile, va fi pentru piciorul drept!". După 20 de minute, opinca-i gata, după alte 20 e gata și cealaltă. „Ca în orice meserie, dacă o faci cu pasiune și ști să execuți obiectul respectiv, e simplu. Dacă nu ai nici voință și nici nu ști, e foarte greu sau

imposibil...", ne lămurește opincarul când observă că suntem mirați că a terminat așa de repede.

Deși la modă acum câțiva zeci de ani erau și opincile din cauciuc, lui Alexandru Ilinca îi place să lucreze în piele, de porc sau de vită. În atelierul său are și o colecție impresionantă de opinci vechi, pe care le-a adunat de prin țară ca să îi servească drept model, iar clienți fideli îi sunt ansamblurile folclorice.

TRADIȚII

Alexandru Ilinca a adus la Târgu-Jiu opinci vechi de o sută de ani

03 Dec 2012

Autor [Denisa Oprisor](#)

Sărbătoarea Sfântului Nicolae se apropie și cum putea fi marcată mai bine de către autoritățile din Târgu-Jiu, dacă nu printr-un târg al meșterilor populari. Ca și anul trecut, zeci de meșteri, atât din țară, cât și din străinătate, vor expune la Târgu-Jiu, fărăme din meșteșugul lor, dobândit din moși strămoși și ținut, ca zestre, pentru generațiile viitoare. De 1 Decembrie la Târgu-Jiu a poposit și Alexandru Ilinca, unul dintre oamenii prezentului, care cu o îndemânare fantastică făurește opinci. Are opinci vechi și de 100 de ani și se mândrește că încă mai poate arăta generațiilor prezente ce a însemnat trecutul românilor noștri.

Se mândrește că este român și nu a dat niciodată înapoi când a fost vorba de muncă. Meșteșugul l-a dobândit de la tatăl său iar acum, cu toate puterile, se luptă cu tehnologia și lumea modernă, pentru a le demonstra nepoților, că tradiția trebuie dusă mai departe. Alexandru Ilinca, originar din Orlești, Râmnicu-Vâlcea a venit de 1 Decembrie la Târgu-Jiu, pentru a participa la Târgul Meșterilor Populari, un târg dedicat Sfântului Nicolae. Este pentru prima dată când vine în orașul lui Brâncuși, pentru o astfel de manifestare, dar cuvintele de bine, auzite pe la vecini sau prieteni, l-au adus aici. Maestrul opincar spune că este mândru de meșteșugul acesta, însă, prea trist pentru că generațiile prezente îl cred „depășit”. „Eu vin de la Râmnicu-Vâlcea. Vin pentru prima dată. Știu că aici la dumneavoastră este o tradiție, de cinci ani, o tradiție care se păstrează. Eu am venit cu opinci pentru expoziție, nu neapărat să le valorific. O fac din respect pentru strămoșii noștri. Este un meșteșug care a dispărut, însă, eu caut să îl păstrez, să îl mențin și să îl transmit dacă este posibil. Am niște opinci care datează și de 100 de ani pe care le expun publicului, pentru ca unii să își amintească ceea ce au purtat când erau tineri, alții să vadă ce au purtat strămoșii lor. Tatăl meu când eram eu mic făcea opinci, mi-a rămas asta în subconștient, cu timpul mi-a rămas și am început să practic

acest meșteșug. Caut să îmi formeze și nepoții, însă, fiind o generație așa care este cu internetul, parcă le este jenă. Consideră ceva depășit”, a spus bătrânul, îmbrăcat cu straie populare, pentru a înfrumuseța peisajul autohton de Ziua Națională a României. Nu ar pleca niciodată în străinătate, pentru că portul și obiceiul românesc îl țin acasă. Știe doar că averea sa nu trebuie să se piardă iar nepoții trebuie cu orice preț să învețe să făurească opincile românilor noștri. Alexandru Ilinca este românul, care de Ziua Națională a României, a ținut să arate cu mândrie zestrea națiunii sale. Opincile lui pot scrie istorie, așa cum au făcut-o peste ani. La Târgul Meșterilor Populari de anul acesta participă meșteri din România, Bulgaria, dar și Republica Moldova.

Cel mai tare meșter opincar trăiește la Vâlcea

Vineri, 17 mai a debutat în cadrul Zilelor Râmnicului Târgul Meșterilor Populari, cu creatori în lut, lemn, piele și cu țesături superbe, din tot județul. O revelație a momentului este meșterul opincar Alexandru Ilinca, arată cam ca Brâncuși și este toabă de carte, este orășean cu acte în regulă, ce-i drept, părintele său, care încă trăiește și are 85 de ani și îi dorim să-l țină Domnul sprinten și vesel, a sălășluit la Orlești, unde a croit opinci toată viața sa și a transmis meșteșugul și fiului, atunci când acesta s-a hotărât să dea croitul cojoacelor pe alcătuirea încălțărilor cu nojițe.

Opincarul de Vâlcea, care participă la mai toate târgurile și festivalurile din țară și este un favorit al Muzeului ASTRA din Dumbrava Sibiului, este foarte îndrăgostit de viață, natură, frumos, este un fotograf pasionat și un om extrem de pitoresc și șagalic. Ne-a făcut o infinită plăcere să-l regăsim în Scur, alături de alți meșteri deosebiți, precum Laurențiu Ene, cel ce sculpează în os și lemn și să ne împrietenim, să lăsăm firul vorbelor vrăjite ale meșterului să ne încante și să ne răpească o bunicică parte a timpului.

„Iau modelele de ici-colo, de mic copil am stat cu ochii pironiți la cei ce făureau opinci, la noi în sat era tradiție de familie ca fiica să învețe de la mamă să coasă, să țeară, iar fiii, de la tați, meșteșuguri felurite. Am avut numeroase ocazii să văd la

unii sau alții opinci, unele mai frumoase, altele mai urâte, am tras eu până la urmă concluzia că cele mai bune erau cele făcute chiar de tatăl meu, fiind cel mai priceput din toți. Fiind mic, îl auzeam mereu lucrând, bătând cu ciocanul în dom, poc – poc, toată ziua, sunetul ăsta m-a însoțit toată copilăria și am crescut cu el, mi-a rămas în urechi toată viața. Eu la viața mea am fost croitor, făceam cojoace aici, pe terasă, la un moment dat am văzut că e lipsă de opinci pe la târgurile astea și m-am hotărât, nu cu mult timp în urmă, să mă duc la tata să mă învețe să mă apuc de opinci. Ca meseriaș, merg pe la târguri prin țară, am foarte mulți și buni prieteni la ASTRA, o să merg duminică seara la Târgu Jiu, foarte bine sunt primit și la Deva, mai puțin la Sighișoara, unde taxa de participare este foarte mare.”

L-am întrebat pe opincarul nostru dacă se vând încălțărilor sale. „Se mai și vând, se mai și fură... Mai dispar câteodată, ce să faci? Nicio pagubă! Facem altele.”

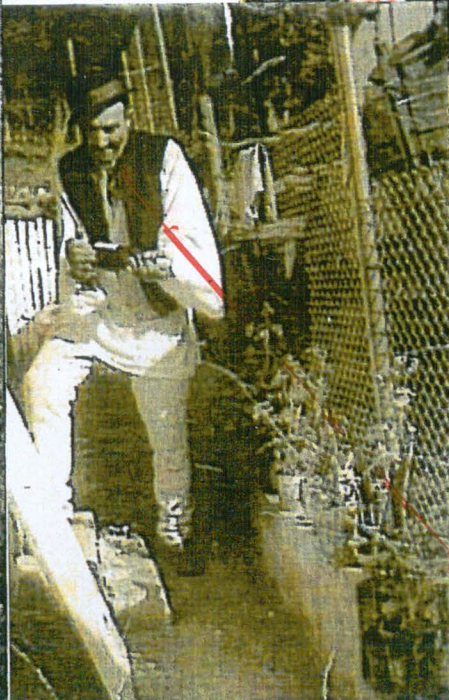
Greu de procurat este pielea, specială, pe care acesta și-o aduce cu oarecare greutate, tocmai din Italia. Se folosește de uneltele tradiționale, precum produceau și domul. Odată, o femeie i-a cumpărat opinci pentru a pune flori în ele. Sunt tot felul de istorioare interesante despre opinci și oameni din vechime, una din ele este legată de o pereche de opinci de 150 de ani, care au aparținut unui cioban de la saivan, ce dormea și noaptea în ele: „pe la vârf intra apa și ieșea pe la călcâie”. Extrem de interesante și haioase ni s-au părut opincile ca lemnul de groase făurite dintr-o anvelopă Victoria, „din războiul cu nemții, s-au speriat nemții când au văzut marcasele de la cauciuc, că ei n-aveau și că românii trec peste orice formă de relief cu ăștia, nu au opreliște”.

Opincarul vâlcean Ilinca pregătește studenți din USA, printr-un program UNESCO

Valoarea este recunoscută. În perioada 1-8 iunie, Alexandru Ilinca va fi la Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu. Acolo va pregăti prima serie de studenți din Statele Unite, care vor să deprindă meșteșugurile tradiționale românești. Aceștia vor fi acolo grație unui parteneriat cu UNESCO.

*Cornel Stoian cu
clasa a IV-a.*

*Ion
Măneasa
- soțul meu*